

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P.D. Lvdovici Gomes, Episcopi Sarnensis, sacri Palatii
Auditoris, Commentarii in iudiciales regulas Cancellariae**

Gómez, Luis

Lvgdvni, 1557

Regula de publicandis resignationibus, uiginti & unam quæ iones continet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63697](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63697)

bus deductis valet in portatis centum, & quod per quin-
 que annos ante & post, anno fertili cum sterili computa-
 to, communi estimatione tantum valet, & ita testis de ta-
 li beneficio notitiam habens dicit se scire, & si plus vel mi-
 nus valeret, ipse non ignoraret. Ista practica colligitur ex
 pluribus dictis Doct. simul iunctis, videlicet Bart. & Mo-
 der. in l. pretia rerum. §. si. ff. ad l. Falci. ex Abbate, & Fely,
 in e. cum causa. de test. & Fely. in c. ad aures. de reser. Alex.
 in cōf. 87. lib. 2. Soci. consil. 8. visis, &c. Moder. in repet. in
 l. 2. in duabus vltimis chartis. C. de rescin. vend. Et latius re-
 allumit duo doctores practici, videlicet Lāfran. de Oria-
 no in repet. c. quoniā. in verb. testium depositiones. num.
 16. cum pluribus sequentibus. de probat. & Angel. Aret.
 in §. si quis agēs. in lit. de action. in quibus locis latissimē
 disputatur circa istam materiam probandi valorem cuius-
 cuiusque rei. quæ non curio recensere, cum non faciant ad
 rem, nisi in hoc, quod ex illis allumitur practica probandi
 eo modo, quo superius dixi. Nam probatio valoris in be-
 neficialib. vniiformis est, sed in profanis recipit distinctio-
 nem secundum varietatem rerum, temporum, & locorum,
 prout prædicti doctores scribunt: adeo, quod in vna Bo-
 nonien. emphyteusis voluit Rota de hoc mense Martio M.
 D. XL. coram R. D. Io. Mohedano, quod valor terrarum
 posset probari per testes reddētes rationem, qui vicini,
 per ea quæ dicunt Orianus & Aret. vbi supra. Et licet mul-
 ti tenuerint contrarium, tamen illa opinio tanquā æquior
 prævaluit, tum etiam, quia adiuuabatur aliis coniecturis:
 sed in materia beneficali talis probatio non recipietur,
 prout neque etiam arrendamenta, licet geminata pro-
 bent, sed requiritur probatio modo, prout superius at-
 ticulatur.

REGVLA DE PVBLICANDIS RE-
 SIGNATIONIBVS.

ETEM idem dominus noster statuit & ordinavit,
 quod quæcunque beneficia ecclesiastica, siue in Rom.
 curia, siue extra eam resignata, nisi de illis facta res-
 signationes: si in Rom. curia, infra sex menses: si extra
 dictam curiam facte, infra mensem, ex tunc ubi die
 illa beneficia consistunt, publicata, & possessio illorum ab eis, quos id
 NNN 3

D contingit, petita fuerit. Si resignantes ista postmodum in eorandem resignatorum possessione decesserint, non per resignationē, sed per obitum huiusmodi vacare censetur. Collationes quoque de illis, tanquam per resignationem vacantibus facta, & inde secuta nullius sunt roboris uel momenti.

P R A E F A T I O.

HABUIT originem ista regula à regulis Innocentij & Sixti, quia in antiquioribus regulis non reperitur, & concordat in multis cum alia regula antiqua de publicandis acceptationibus, indultis, & facultatibus, &c. quae habuit initium à Martino. V. Et licet reg. istam Sixti & Innocen. posteriores pontifices sequuti sint, solus tamē Hadrianus v. l. quaedam ad eam addidit, sicut & in pluribus aliis regulis fecit. Nam cum in regulis praedecessorum dicebatur, & possessio illorum ab eis quos id contingit, &c. ipse Hadrianus addidit haec verba, & cum hoc possessio illorum, &c. ad effectum, quod ubi Rota prius semper interpretata fuit, istam regulam requirere tria copulatiue, videlicet, quod non fuerit facta publicatio, & quod non fuerit petita possessio, & quod resignans post sex menses decesserit in possessione, adeo quod altero deficiente locus regulae non esset, Hadrianus noluit solam publicationem sufficere, ad impediendum fictionem regulae, sed ut una cum ea possessionis petitio concurrat. Ita quod ista duo copulatiue & affirmatiue requiruntur, ut vacet per resignationem, videlicet, publicatione & petere possessionem. & propterea dixit, & cum hoc possessio illorum, &c. Tamē hoc, scilicet cum publicatione facienda. Circa verò tertium requisitum, videlicet de obitu in possessione post sex menses nihil est immutatum: adeo, quod si resignans obiret infra sex menses, vel non decesseret in possessione, vacaret beneficium per resignationem, & non per obitum. Ut sit conclusio, quod ad effectum fictionis regulae, ut fingatur vacare per obitum: requiruntur etiam illa tria copulatiue, quod non fuerit facta publicatio, nec petita possessio, & quod resignans moriatur post sex menses in possessione. Sed non sufficit ad impediendam fictionem praedictam, alterum ipsorum deficere, ut erat ante Hadrianum, quia non sola publicatio impedit, nisi etiam concurrat petitio possessionis. Et in hoc ista regula per Hadrianum fuit immutata. Fuit etiam in fine eiusdem regulae unum aliud per Hadrianum additum, videlicet, quod sex menses

mensis ad publicandū à die coronationis currerēt. Quod A
fictū fuit, ex eo, quia regulæ ligabant à 24. Ianuarij, & pa-
pa in urbem venit longè post: & tardè habita notitia regu-
larum, essent lapsi sex menses à dicta die, 24. & sic seruiret
de vento, nisi à die coronationis illi sex menses currerent.
Sed istas omnes Hadriani additiones nullus successorum
est sequutus, sed regulam, prout prius confirmarunt.

QVAESTIO PRIMA.

QVAERO, an regula ista procedat, vel obstet secun-
do resignatario?

SOLVITIO. Videtur prima facie dicendū quòd
sic, per illud dictum. l. lex vectigalis. ff. de pig. & ea qua tra-
dit Bald. in l. 2. in 13. quæst. C. de rescin. vend. vbi ponitur
regula, quòd resolutio iure dantis, resoluitur ius acceptan-
tis. Sed clarum est, quòd ius primi resignantis per non pu-
blicationem resolutū est. Igitur & resignatarij resoluetur
per oppositionem istius regulæ.

Præterea, quia nemo plus iuris in alium transferre po-
test, quàm ipse habeat, vulg. l. nemo. de reg. iur. vnde si ius
est resolubile in persona dantis, eodem modo erit in per-
sona recipientis. l. si. §. sed quia nostra. C. commu. de leg.

Istis tamen, & similibus non obstantibus, Rota deter-
minauit contrarium. 4. Februarij M. D. XXXIII. coram
d. Nicol. de Aragonia, in causa Toletana præstimoniorū.
Et idem prius fuerat cõclusum per Dominos, coram d. Ca-
millo de Balionibus, in causa Leone canonicatus, de an-
no M. D. XXXIII. Ratio decisionis fuit, quia ista regula lo-
quitur de resignatario, cum sit personalis, debet intelli-
gi de primo, iuxta. l. Boues. §. hoc sermone. ff. de verb. signi.
Et hoc idem dictum fuit in regula de annali, q̄ non obstet
secundo resignatario, vt ibi dixi. quæst. 62. & sequent. sicut
etiam dicit Oldr. in cons. 203. de text. in cap. licet canon.
de electio. lib. 6. & de aliis similibus, vt ibi per eum.

Et ista omnia de plano procederent, quando primus re-
signans cessit infra tempus publicationis, vel etiam mor-
tuus fuit: quia tali casu successor non tenetur ad publican-
dum, & hoc idem habere locum in regula de publicandis
acceptationibus refert d. Guliel. in quadam decisione in-
cip. tenuit palatium. Quod rationabile videtur, quia in be-
neficiali. creatur nouus titulus in successore, vt in d. reg. de

Dannali latè probo, & est decisio. 13. de procura. in no.

Non obstat, quòd resolutio iure dantis, resolutio ius recipientis: qui respondetur illud procedere, nisi in illa translatione consentiat superior, qui ius irrevocabile dare potest: quia tali casu. d. l. lex vectigalis. cum similibus, non procedit, prout est de hoc text. notabilis in cap. primo. de contro. inter dom. & vassal. secundum quem ita consuluit Bal. in consil. 333. circa si. lib. 5. & tenet Guido papæ. q. 575. in decisionibus Delphinatus. Et quia quãdo ius in primo provenit ex voluntate sua, assumptum prædictum doctorem nõ procedit, per ea quæ tradit Bar. in l. si res. ff. quib. mo. pi. vel hypo. sol. cū igitur in casu isto primus resignans habuit ius ex voluntate sua, & non ex necessitate, item il.

E lud transtulit in resignatarium ex admissione papæ, qui ius dat, meritò dictum ius, quod poterat resoluere in persona resignantis per exceptionem istius regulæ, attentata concessione principis fit irrevocabile, & ei regula non obstat. Et ita per istam rationem Rota hodie 23. Ianuarij M. D. XXXVI. in simili casu parochialis de Prados Redúdos Saguntinen. dicebat, pendente coram me conclusit, expectantem, quia acceptaverat prius unam parochialem, potuisse secundam acceptatam ante adeptionem possessionis primæ, resignare, licet ius secundæ fuisset revocabile, per adeptionem primæ acceptatæ: quia in persona resignatarij fit irrevocabile. Et ita ego ex votis Dominorum, causa prius sæpius proposita, & ferè per annum disputata, iudicavi.

F Quæ sententia postea per R. P. D. Marcellum de mente Iulio. M. D. XXXVI. confirmata fuit.

Sed adverte, quia adhuc in esse hic videtur aliquis scrupulus. Nam clarum est, quòd si superiori expositum fuisset, resignantem non publicasse, fortè papa resignationem non admitteret, & sic talis taciturnitas, quæ in concedente defectum intentionis inducere videtur, gratiam nullam redderet, iuxta tradita in capitulo super literis. de rescriptis. & per consequens ius fragile & revocabile in resignatarium transfertur. Nisi papa huiusmodi defectum sciens resignationem admitteret, quia tali casu textus in dicto capitulo primo. & prædictum consil. Bald. 333. procedere possent. Quibus cessantibus, hoc motuum multum obstat prædictis. Sed dicas, quòd licet hic ista his, quæ de regula de annali

nali & de conf. prædicto Oldr. 203. & de illa decis. in causa A Saguntina dicta fuerunt, obstare videantur, nihilominus quo ad istam regulam, fortè illa non quadrarent, cum alia ratione sustineri possit decisio facta videlicet, propter personam istius reg. quæ in prima persona resignantis verificatur, vt dictum est. Sicut in regula de duabus gratiis locum non habere in tertia gratia tenuit Rota, vt adnotauit d. Jacob. Simonetta. Vnde quod ibi de duabus gratiis dicitur, idem est hic dicendum de vna, per regulam. l. singularia. ff. si cer. pet. Multa plura hic dici possent, sed propter magnam temporis penuriam, cogor difficultatè magnam sub exiguo comprehendere.

QVAESTIO SECUNDA.

QVAERRO, an ista regula procedat, quãdo resignans resignauit sibi omnes fructus, & denominatione tituli.

SOLVTIO. Iste casus sæpius in Rota tẽpore antiquorum ventilatus fuit, & meis etiam temporibus bis etiam vel ter accidit. Nam de anno M. D. XXX. & sequen. disputata fuit hæc quæstio in vna Placentina archidiaconatus de Trugillo, coram R. P. D. Marcello, & aliis. Et iterum de mensè Decembr. M. D. XXXV. coram R. P. D. Petro Yorcio, episcopo Aquen. in causa Brechmen. canonicatus, & præben. inter Ioan. Hay, & Ioan. Cordurin. eadem quæstio ventilata & decisa fuit. Tertio loco coram eodem 18. Aprilis M. D. XXXVII. in causa Abulen. præstimonij, pro magistro Hieronymo de Arce, super hoc eodem puncto pronuntiatum fuit. Et nouissimè in vna Spoletana canonicatus & præben. coram R. P. D. Ioan. Clerici, die 19. Martij M. D. XL. idem dubium propositum & decisum fuit in fauorem R. D. Archiepiscopi Pisani, contra Bartholomæum Rosatum. Et vt video in ista materia distinguuntur tres casus. Primus est, quando resignans in beneficio requirente residentiam, reseruauit tantum sibi fructus. Secundus, quando fructus & denominationem. Tertius, quando beneficium non requirit residentiam, nec habet denominationem, & reseruantur fructus.

Primus casus non habet difficultatem, ex eo, quia in resignatione non agitur principaliter de fructibus, sed de transferendo titulo & denominatione. Quo casu habet locum regula, quæ inducta fuit, ne ordinarij expectantes, &

D subditi beneficiati decipiantur. Et propterea interest reip. ecclesiasticæ & cultui diuino, quòd verus beneficiatus decipatur, vt illi de pertinentibus ad beneficium respondeatur. esset enim valde absurdum, si qua obedientia, vel oblationes, aut decimæ, ratione alicuius iurisdictionis vero beneficiato deberentur, illa resignati præstarentur, qui cum per resignationem suam ius & possessionem naturalem, & civilem amiserit, intrusus dicitur. Vt igitur hæc tollantur, requiritur quòd publicatio fiat, ne sic foueantur in peccato, ac sub clypeo resignationis, fideles in suscipiendis à vero rectore sacramentis decipiatur. Hæc omnia per publicationem deteguntur. Ex qua etiam sequitur, quòd quando moritur resignans, vel resignatarius post factam publicationem sciunt ordinarij, vel expectantes per obitum cuius beneficium vacat. Et sic ordinarius in suis mensibus providere, & expectantes acceptare poterunt, quæ omnia per clandestinas renuntiationes non publicatas circunueniuntur. Et ideo in prædicta causa Abulen. propter prædictas rationes, conclusum fuit locum esse regulæ, & per consequens beneficium per obitum resignantis, & non per resignationem vacasse.

Secundus casus habuit maiorem difficultatem, ex eo, quia resignans in effectu videtur beneficiatus, tam post resignationem, sicut antea, & effectus attendi debet, iuxta cap. relatum, de cler. non residen. & in tali omnes rationes fraudis superius consideratæ cessant. Et ideo Domini tenuerunt sæpe, & tam in illa Brechmen. quàm in dicta Spoletana, quòd isto casu non esset locus regulæ: quia hic nulla est fraus, nulli errore aliquo decipiuntur, cum ille idem renuntians, qui olim beneficiatus, & in possessione erat, sit idem etiam hodie nomine & re, propter retentionem denominationis, & reservationem fructuum, adeò quòd nihil visus fuit resignans in resignatariu transferre, nisi nudu titulu sine effectu, qui regressui, accessui, vel adiutoria equipollet.

Tertius etiam casus nullam habet dubitationem, quin in eo sit locus regulæ, prout in prædicta causa Abulen. dictum fuit. Nam præstimoniam non requirunt aliquam residentiam, nec habent denominationem. Et ideo propter rationes positas in primo casu resignatarius publicare tenetur, alias locus erit huic regulæ.

QVAESTIO TERTIA.

QVAERO, an ista regula, quæ simpliciter de renun-
tiatione loquitur, locum habeat in ea, quæ ex causa
permutationis fit?

SOLVTIO. Quæstio ista semper in Rota visa fuit ambi-
gua & difficilis, ac propterea veterum memoria nunquã de-
cisa. Nam tẽpore Sixti bis casus iste propositus reperitur,
vt refert Ioachinus de Narnia, illius ætatis aduocatus cele-
bris, in quibusdam suis consiliis. Quid tamẽ tunc decifum
fuerit non inuenimus. Etiam ætate nostra eadem q. sæpe
repetita, ac variè in Rota disputata fuit, nusquam tamen
resoluta. Nam in causa Auinionen. vicariæ de anno M. D.
xxxii. coram me pendente mota fuit hæc eadẽ quæstio,
& propter eius difficultatem causa ex alio capite finem ha-
buit. Deinde apud R. P. D. Marcellum, nunc episcopũ Mar-
ficantũ, in causa Sogobiẽ. archidiaconatus de Cuellar, hoc
idem dubium factum fuit. Et quia res ipsa maiorem discuf-
sionem exigebat, quàm tempora tunc patiebãtur (eram
enim in extremo audientiarũ mensis Iulij) hoc negotium
dilatum fuit ad Calend. Octobr. Rursus & coram R. D.
Siluestro, in alia causa Dolen. prioratus de Dolis, conti-
git super eadem q. dubitari, nihil tamen fuerat cõclusum.
Postremò, nunc coram eodem R. P. D. Marcello, longo ta-
men interuallo ista eadem q. iterum proponitur, & quasi
postliminio in dubiũ reuocatur, ac veluti horridus histrix
in modũ orbicularis pilæ, hinc atq; inde per discursus va-
rios trahitur & voluitur, ille verò suis telis innixus, immo-
tus manet. Et sic huiusmodi quæstio varios tractus, ac velu-
ti Sileni Alcibiadis totidẽ recessus habet. sicut enim hinc
atq; hinc ingẽtes scopuli, multiplicẽsq; rationes, pro vtra-
que parte probabiles, propter quas quelibet eius pars, dũ
suis rationibus & argumẽtis munitur, in disputationis cõ-
gressu verior videtur, vt nõ ab re lõgo tẽpore hæc q. inde-
cisa manserit. Verum, quia nihil est, quod non labor afsi-
duus, atque industria cõficiat, decreui super isto dubio plu-
ra hinc inde disputãdo dicere, vt posteris facilior deciden-
di occasio, & rationum eligendi potestas concedatur.

Pro parte igitur affirmatiua, videlicet, quòd regula ista
casum permutationis complectatur, adduci possunt hæc
motiua, quæ sequuntur.

D Primum, quia regula ista loquens de resignatione, includit in se de necessitate resignantem ex causa permutationis, ex eo, quia permutatio vera, pura, & simplex resignatio est: ut dicitur ad litteram decis. 16. de rer. permur. in antiq. in 3. col. tradunt Moder. Bononien. in repe. c. 1. in 12. col. de rer. perm. lib. 6. Hinc est, quod sicut in resignatione, ita etiam in permutatione eadem personarum interueniunt, videlicet, resignans & resignatarius. Ergo permutatio eodem iure censeri debet, quo simplex resignatio. Nam permutatio a simplici resignatione in alio non differt, nisi quia permutatio est duplex, geminata, seu reciproca resignatio. Ideo regula de vna resignatione loquens, in resignatione geminata, seu reciproca, qualis est permutatio, locum habere debet: quia quod dicitur de vno actu, idem de pluribus geminatis dicendum est: arg. l. singularia. ff. si cert. pet. ut in notabili casu tradit And. Sicul. in c. 1. in 8. col. de lit. coel. Gemin. in c. qui ad agendum. §. 1. de procurat. lib. 6. Per. de Ancha. in c. quanuis. el. 1. de praben. eod. lib. & in alio casu tradit Bart. in l. cum filio. circa fin. ff. de leg. 1. Confirmatur hoc, quia per permutationem ita datur vera vacatio, sicut per simplicem resignationem, ut in c. 1. de rer. permur. lib. 6. tenet Rota decis. 13. in no. Nam per resignationem perditur titulus, ius, ac possessio naturalis, & civilis, ut tenet Rota decis. 67. in antiq. alias secunda, de renunt. Et hoc procedit, etiam si resignatio admittitur per superiorem non fuerit, ut in decis. 4. de renunt. in no. Sed haec etiam in permutatione procedunt: quia per eam etiam titulus, ius, & vtraque possessio perditur, ut in decisio. 8. de rer. permur. in antiq. Igitur idem de vtraque iudicari debet. Et licet inter permutationem & simplicem resignationem aliqua differentia detur: nihilominus dispositio generaliter de resignationibus loquens, omnes casus similes comprehendit, dato, quod in vno maior ratio sit, quam in alio: iuxta text. not. l. 1. §. quod autem. ff. de vsu alex. & aleat. Nam plus & minus, specie non differunt. l. fin. ff. de fundo instruet. cum concord. quae scripsi in c. statutum. nume. 39. de rescript. lib. 6. Accedunt ad hoc, quia permutatio idem dicitur simplex resignatio, ex quo tota a voluntate & potestate superioris, in cuius manibus fit, non autem ex patium voluntate dependet, ut dicit Ioan. Monach. in c. 1. de

rer. per
col. 3. in
obseru
debet i
si papa
idem r
tradun
Secu
la ita
deltini
neum i
gula ist
tio, qu
Abb. in
eriam
l. data.
finuat
san. c.
177. lib
intere
sui, vel
Quia
ho del
& per
hic ree
benefi
ingres
6. Sed
gula i
posien
& pub
preea
tur. l.
vend.
sciant.
min. i
quis n
Ter
casu,
in l. 2.

per. permut. lib. 6. sequitur Rota decis. 16. tit. de ret. permut. A
col. 3. in antiq. Quod in resignationibus idem per omnia
obseruatur. Ergo dispositio loquens de vna, locum habere
debet in alia. Nam illud pro expresso haberi debet, de quo
si papa, huius regulæ conditor, interrogatus fuisset, utique
idem respondisset, ut in l. tale pactum. & ibi glo. ff. de pact.
tradunt Moder. in l. quanuis. C. de fideicommissis.

Secundò, principaliter pro ista opinione facit, quia regu
la ista ad obuiandum fraudibus inuenta fuit, quæ in clan
deltinis resignationibus committuntur, iuxta no. per Cor
neum in cons. 137. col. 2. in fin. volu. 3. & secundum hoc re
gula ista publicam utilitatem concernit. Sic etiam insinua
tio, quæ in effectu vicem publicationis obtinet, ut tradit
Abb. in cons. 99. lib. 1. & quæ in clandestinis donationibus
etiam ad remouendum fraudes adhibetur, ut dicit text. in B
l. data. C. de donat. & tradit Anto. de Canario in tract. in
sinuat. q. 1. & Paulus de Castro, & alij in l. illud. C. de sacro
sanct. eccle. cum concor. ut per Aret. in cons. 2. & Alex. col.
157. lib. 2. utilitatem publicam respicit, ex eo, quia reipubl.
interest, ne re sua quis malè utatur. §. penul. insti. qui sunt
sui, vel alien. iur. Facit text. in l. 1. in prin. ff. de curato. furio.
Quia per easdem insinuationes, siue publicationes, occa
sio delinquendi tollitur, iuxta l. conuenire. ff. de pact. dot.
& per eas animarum utilitati consulitur. Nam publicatio
hic requisita, facit, ne resignantes, post resignationem in
beneficiis resignatis, sine titulo se intrudant, & vitiosum
ingressum habeant. quod prohibetur in c. 1. de reg. iur. lib.
6. Sed istæ rationes in permutationibus militant, igitur re C
gula in vtroque casu habebit locum. Præsertim, quia di
positio istius reg. ob eam causam, quia utilitatem animæ,
& publicam concernit, fauorabilis reputari debet, & pro
prea latissimè extendenda, iuxta text. in c. odia. de reg.
iur. l. 6. tradit gl. in auth. sacramenta puberum. C. si aduer.
vend. & Anto. Burr. in c. fin. in 1. fall. de consuet. & glo. in c.
sciant. de elect. lib. 6. Per. de Anch. in cons. 304. & 112. & Ge
min. in cons. 106. col. 2. cum concord. ut scribit Ias. in l. si
quis maior. in 2. col. C. de transac. & Dec. in cons. 398.

Tertiò, quia dispositio fauorabilis loquens in simplici
casu, trahitur ad casum multum, iuxta not. Alex. Ias. & alios
in l. 2. in prin. ff. de verb. obl. Sed si permutatio est resigna

Dtio simplex, habemus intentū. Sed quatenus sit mista, reg. ista de simplici resignatione loquēs, ad resignationem mistam trahi debet, cum vtrouque eadem ratio fraudis militet, per superius dicta. Nam eo ipso, q̄ resignans remansit in possessione, fraus præsumitur, iuxta tex. in l. sicur. §. superuacuū. ff. quib. mod. pign. vel hypot. sol. tradit Bart. in l. post contractum. col. 2. vers. 3. præsumitur. ff. de donat. & conf. 68. Sic etiam si permutatio tenta secreta fuit vsq; ad obitum resignantis, fraus præsumitur, vt per Bal. in l. fraus. ff. de legib. & Andr. Sicul. in conf. 53. col. 12. volu. 2.

Quartò, pro ista opinione videtur decisio ferè in terminis Ioan. de Ana. in c. audiuius. in 2. col. in vers. & prædicta faciunt, de coll. detegen. vbi Io. de Ana. dicit, q̄ etiam si renuntians ex causa permutationis, post renuntiationem in possessione remaneat, ex hoc fraus præsumitur. Sed dicta fraus eadem ratione in ista reg. consideratur, quando resignans in possessione moritur, ob cuius causam publicatio inducta fuit. Igitur à paritate rationis dicere debemus, istā reg. quæ in resignatibus loquitur, & dispositionē istius reg. quæ, vt dictum est, ad euitandas fraudes emanauit, renuntiationem ex causa permutationis comprehendere debere. Hinc est, q̄ text. in c. 2. de renunt. li. 6. iuncto c. de rer. perm. eo. lib. cum glo. in verb. fraude. quæ de simplici resignatione loquūtur, ratione fraudis, in permutatione quoq; locū habent, vt Gemin. in d. c. 2. post gl. in verbo proximo, & Philip. Franc. col. 2. post Imol. ibi sequuntur.

F Quintò, pro hac opinione facit quia rationes fraudis in hac regula consideratæ, propter quas tollendas publicatio ab ista regula introducta fuit, pariter in permutationibus militant. Prima ratio est: quia per publicationem tollitur occasio, ne ipsi resignantes post resignationem suam in graue animarum periculum, in beneficiis sic resignatis se intrudant, fructus de facto sine aliquo titulo percipiendo. Secunda ratio fraudis, quæ per publicationem tollitur, est, q̄ sub tali pretextu resignationis, occultè cōtraheutes secum, veluti cum veris prælatis, aut beneficiatis, ex quo eos vidēt in possessione existere, grauitè decipiuntur & fraudantur. Nam si occasione dictorū beneficiorū iam resignatorum, aliquid illis soluunt, vt puta, censum, decimas, oblationes, vel aliquid simile, non liberantur: quia postea cogunt

cogunt
benefic
teris. co
pen. & r
vt scrib
col. 1. In
ficiatos
c. alien
& frau
sunt, p
in eis r
testand
tatis co
quia sa
vel ben
netur: f
lario al
ita ben
tint, &
dictorū
ne, & il
minitè
dulgent
dicium
ne titu
in ca. e
col. per
Et q̄ in
intufo
tes, no
penit.
Nec in
tor rec
de off.
author
Inno. 8
in trac.
bus res
postun
pliciter

coguntur vero prælato soluere, & ab illo intruso & falso A
 beneficiato, cui soluerunt, repetere: vt tradit Bal. in c. in li-
 teris. col. pen. de restit. spol. latè Moder. in l. si vrbana. in
 pen. & in fin. col. ff. de cond. indeb. cum pluribus concord.
 vt scribit Decius in consi. 407. incip. viliis, & diligèter, &c.
 col. 1. Imò alienationes per huiusmodi prælatos, seu bene-
 ficiatos sic intrusos factæ, non valent: vt est text. clarus in
 c. alienationes. 12. q. 2. Sic igitur huiusmodi deceptiones
 & fraudes, quæ in permutationibus etiam committi pos-
 sunt, per supplicationem hic introductam tolluntur: ergo
 in eis regula locū habebit. Tertia ratio fraudis magis de-
 testanda, quæ in beneficiis occultè resignatis vel permu-
 tatis committi potest, quæ per publicationem tollitur, est:
 quia saepe contingit, q̄ aliquis ratione alicuius dignitatis, B
 vel beneficij ad aliqua spiritualia fidelibus ministranda te-
 netur: saepe etiam ratione prædictorum beneficiorum, col-
 latio aliquorum beneficiorum ad tales pertinet. Vnde si di-
 sta beneficia, vel dignitates renuntiata, vel permutata fue-
 rint, & renuntiantes vel permutantes in possessione præ-
 dictorum beneficiorum manserint, non facta publicatio-
 ne, & illi sacramèta, vt veri prælati, vel beneficiati fidelib.
 ministrauerint, fortè ordines, vel beneficia cōferendo, in-
 indulgentias dando, certè ex hoc magnum fidelibus præiu-
 dicium, & erroris scandalum generabitur: quia intrusus si-
 ne titulo spiritualia ministrare non potest, vt not. omnes
 in ca. ex frequentibus. de insti. & Abb. post Inno. in c. nihil.
 col. pen. de elect. sequitur Ias. in d. l. si vrbana. in pen. col. C
 Et q̄ indulgentiæ, & huiusmodi spiritualia, per prælatos
 intrusos, & sine superioris autoritate beneficia possiden-
 tes, non valeant, tenet Petr. de Ancha. & Imol. in cle. 2. de
 penit. & remis. & idem Petr. in c. quod autè. in 3. q. eod. tit.
 Nec in istis spiritualib. receptis à tali intruso cōmunis er-
 ror recipientes iquat, ex eo, quia dispositio. l. barbarius. ff.
 de off. præto. non habet locum in intruso, vbi superioris
 autoritas non adest, nec procedit in spiritualib. vt dicunt
 Inno. & Abb. in d. c. nihil. & Ang. in d. l. barbarius. & Soci.
 in trac. fallè. quæ mala absurda & scādala, sicut in simplici-
 bus resignationibus, ita quoq; in permutationib. acciderè
 possunt, quæ per publicationem tolluntur. Ideo reg. ista sim-
 pliciter loquens, vtrunque casum comprehendere debet.

D Quarta ratio fraudis in ista reg. consideratur, propter quā etiam publicatio introducta fuit, est delusio ordinatorum vel expectantiū. Nam quando resignationes, aut permutationes clandestinæ sunt, ad effectū, vt taliter resignātes maneat in possessione vsque ad obitū, si publicatio per istam reg. introducta non fuisset, ordinarij visitātes sub regimine prioris tituli beneficiorū resignatorū per permutatores in visitationibus suis deluderētur, nā putaret illos esse veros possessores, cum sint veri intrusi, titū. non habētes. Ex quo aliud incōueniēs sequitur, q̄ per obitū taliū, ordinarij per obitū conferētes, tanquam ex vera vacatione. d. beneficia deciperentur, vnā cū personis ab illis prouisis, detestata renuntiatione clandestina expectātes etiā deluderentur talia beneficia acceptātes per obitū, cū verē adpareat per resignationē antea vacasse, vt cōsiderat gl. in verb. fraude. in c. r. de rer. perm. li. 6. Papa etiā ipse de facili decipi poterat, concedēdo qualificatis personis reseruaciones, vel mādātā de prouidēdo ad beneficia per cessum, vel decessum vacatura. Nā vt talia mādātā euitētur, fraudulēti possessores possent permutationes fingere ad effectū excludēdi reseruatios. Vt igitur omnia hęc mala de medio tollātur, negōdetur ansā vel occasio delinquēdi, salutaris fuit dispositio istius reg. in resignationib. publicationē inducēs, quæ propter ealdē rationes, permutationes cōprehendere debet.

Pro parte verō negatiua, videlicet, quōd regula ista in permutationibus locum non habeat, adduci possunt aliquæ rationes concludentes.

Prima, quia ista reg. loquitur simpliciter de resignationib. ergo non habet locum in permutationib. quæ diuersæ sunt ab illis, nomine & re, vt dicit Bal. in c. r. nu. 1. de vac. decrep. xta. & patet ex diuersitate nominū, ac etiam diuersitatem materiæ arguit, iuxta glo. i. in c. tibi qui. & ibi Gemini. de rescrip. lib. 6. l. Imperator. ff. de in diem adiect. Nam titulus de renuntiat. positus in 1. lib. decretalium, diuersus est à titulo de rerum permut. positus in tertio lib. Si igitur diuerso sunt nomine & effectū, diuerso iure cēseri debent. arg. l. si idem. C. de codicil. Reg. igitur ista de renuntiatione loquens, non habebit locum in permutatione: quia si Papa hoc voluisset, expressisset, quē admodum fecit in regu. de infirmis resignantibus. arg. c. ad audiētiā. de deci.

Secunda

Secundo, quia sub dispositione de simplicibus loquen- A
te non comprehenditur casus qualificatus, ut in l. i. ff. de do-
na. ubi tex. loquens de donatione simplici, non habet locū
in donatione sub conditione, & sic qualificata. ad idem fa-
cit c. statutum. de ele. lib. 6. ubi etiā est tex. quōd dispositio
licet canon. de parochialibus loquens, non habebit locū
in parochiali qualificata: quia illa qualitas reponit subiectū
in diversam speciē, prout in l. quaesitum. §. illud. ff. de leg. 3.
Cum igitur reg. ista de simplici resignatiōe loquatur, locū
non habebit in renūtiatione qualificata, prout est permu-
tatio, quae est quādā renūtiatio reciproca, differēs a simpli-
ci renūtiatiōe, quae est donatio pura, ut in c. super hoc. de ren.

Tertio, quia in qualibet dispositione verba in dubio, in
specie capi debēt, ut not. in genere. l. hoc legatū. ubi Bart. B
ff. de lega. 3. Sed permutatio habet se, ut genus. l. i. ubi Bart.
& alij. de re. permut. Ergo ista regula de renūtiatione lo-
quens, nō habebit locū in permutatione. Hinc voluit Ale-
xand. per plura motiva in cōsi. 76. co. 2. vol. 5. quōd statutū
correctorium iuris communis, de venditione loquens, nō
habet locum in permutatione, licet sint cōtractus similes.
Et hoc per viam regulae tradit Bald. in l. 2. colū. 2. C. de rer.
permut. sequitur Fely. in proēm. decretal. col. 4. Et ista ra-
tione etiam voluit Decius in cōsil. 224. regulam de infir-
mis resignantibus, ex eo, quia exorbitans a iure cōmuni,
non extendi etiam ex identitate rationis ad similes casus,
prout est praesentatio vel institutio. Et ob eam causam Ro-
ta voluit regulam istam de resignatario loquentē, non ha- C
bere locum in secundo resignatario, licet in eodem ratio
fraudis subesse videatur, ut inferius in alia quaest. dicam.

Quarto, pro ista opinione facit: quia videmus, quōd in
donationib. puris & simplicibus, insinuatio requiritur ad
fraudes evitandas, ut dicit Paul. de Cast. & alij, in l. illud. C.
de sacrosanct. eccle. Aret. in cōsi. 2. & Alex. cōsil. 157. lib. 2.
Sicut & eadem ratione hic in simplicibus resignationibus
publicatio requiritur ad evitandas fraudes, superius in par-
te affirmatiua narratas. Nā publicatio nihil aliud est, quā
quādā insinuatio, seu notificatio resignationis per ipsum
resignatarium, in ecclesia, ubi ipsum beneficiū consistit, fa-
cienda, ad fraudes evitandas, ut dicit Abb. in cōsi. 99. lib. 1.
Et tamē insinuatio illa nō requiritur in donationibus reci-
○○○

D prociis, quibus ipsa permutationes aequiparatur, vt tradit Alex. Ias. & alij in l. licet. col. fi. C. de pact. tradit Decius in consil. 177. & consil. 120. alias. 20. Stepha. Beiradi in consil. 88. col. fi. lib. 2. cum infinitis concord. quas more suo cumulat Nicolaus Tiraquellus in copiosa repe. l. si vnquam. in gl. donatione largitus. nu. 94. cum sequen. C. de reuoc. dona. Ergo apparet, quod dispositio istius regulae, de publicatione siue insinuatione loquens, non comprehendet casum nostrum. Nam in permutationibus non publicatis non fraudatur ordinarij, nec expectantes, sicut in resignationibus simplicibus, vt de se patet.

Quinto in simplici resignatione maior ratio militat, vt publicatio fieri debeat, quam in permutatione, ex eo, quia simpliciter resignantes de facili inueniunt, qui beneficia sub hac occulta conditione recipiant, ne resignatione publicent ad effectum, vt resignantes eorum vita durante, fructibus beneficij fruuntur. Nam ex ista permissione nihil resignatarij de suo perdunt, & possunt lucrari. Sed ista ratio in permutationibus non procedit: quia in permutatione non datur vera vacatio, sicut in resignatione simplici, vt tradit Federi. de Senis in consil. 62. cum concord. vt scribit Gaspar de Perusio in tract. reseruat. in 3. parte principali. col. 2. fol. 8. nu. 4. Ergo in beneficiis permutatis expectatiue locum habere non poterunt, vt etiam est text. in ca. r. de rer. permu. lib. 6. Et ratio praedictorum est, quia in permutatione quilibet agit de damno euitando, ideo nihil eorum interest occultas permutationes habere: quia nullam ex hoc utilitatem consequuntur, sicut simplices resignantes, quorum interest occultas habere resignationes, propter lucrum fructuum, propterea in eis publicatio necessaria fuit, non autem in permutationibus. Nam non est par, eademque ratio lucrum perdere, & damnum sentire, iuxta. l. fi. C. de codicil. Sexto, quia in simplici resignatione, qui non publicat, nullam executionem habet. in permutatione vero excusari potest, expectando cooperationem publicationis, & sic implebitur ex parte sua, iuxta c. peruenit. de iure. & l. Iulianus. §. offerri. ff. de act. empt. Septimo, quia ex quo regula ista non loquitur expressim de permutationibus, & capit probabile dubium, nunquid sub illa comprehendatur, certe in dubio excusari debet hoc casus non publicantes, per ea, quae notat Moder. in l. cum prolatis. ff. de sen. & re iu. sicut facies contra legem, quae habet plures intel

intellectus, non peccat, vt dixi latiùs in c. r. nu. 231. de cõsti. A
 lib. 6. sicut etiam de errore dubio iuris tradunt Docto. in
 c. de quarta. & in cap. si diligenti. de præscrip. & in cap. 1. de
 re iudic. vt ibi per eos. Hæc sunt, quæ super ista quæst. oc-
 currunt, pro vtraq; opinione, nõ inclinans in alterâ partem:
 quia causa pendet, & non est honestũ sic scribendo votum
 detegere, donec causa per Rotam suo Marte decidatur,

QVAESTIO QVARTA.

QVAERO, an reg. ista pcedat in beneficiis cõmendatist
 SOLVTIO. Modernus Sabinen. Aeneas de Falco-
 nib. doctor curialis, practicus, & eruditus, in qui-
 busdã apostillis ad istã reg. asserit Rotam tenere, regulam
 locum habere in cõmendis perpetuis, & nihil aliud dicit.
 Et hoc idem reperio in pluribus aliis regulis istius volumi
 nis Rotam tenuisse, prout in illa de infir. resig. & in illa de
 impetr. benefi. per obitum famil. Card. & quibusdã aliis.
 Et quarum principalis ratio fuit: quia commendæ nostri
 temporis æquiparantur titulis, ad eò, quòd sicut titulares,
 ita & isti commendatarij faciunt fructus suos, vt dicit Ale-
 xandrinus in cap. cum autem. 44. distin. & in cap. si quis.
 §. dit. & certè de rigore iuris, eius opinio verior adparet.

Sed licet ita in dictis casibus Rotam tenuerit, Cancellaria
 tamen semper contrarium tenuit, præsertim quo ad istã re-
 gulam, cuius verba & mens commendæ repugnare videntur.
 In primis, quia verba istius regulæ de beneficiis collatiuis
 loquuntur, vt patet ibi, collationes quoque de illis, &c. Et
 clarũ est qd collatio à cõmenda diuersissima est, vt proba-
 tur in c. dudũ. de electio. vbi duo beneficia curata conferri
 non possunt, potest tamen vnum conferri, & aliud cõmen-
 dari, ex quo manifestè datur intelligi, aliud esse cõmen-
 dare, aliud conferte. Nec mirum, quia collatio dat titulum,
 & ius in re. c. si tibi absentis. de præbend. libro sexto: com-
 menda verò secus. Cui igitur verba non conueniunt, neq;
 mentè conuenire clarum est, iuxta. l. furiosus. C. de nup. l. si
 quis seruus. §. nõ dixit prætor. ff. de acquir. hæc. cum sex-
 centis concord. vt congerit Ale. in consilio. §. 2. colum. 3. li-
 bro quarto: & reassumunt latissimè Moderni, qui ad hoc
 duo decim textus allegant, in cap. quoniam. vt lire non
 contet. Verba enim nihil aliud sunt, quàm quidam nun-
 tius, siue præcursores mentis: sunt enim verba passionum

Danimi indicatiua, vt dicit tex. in l. Labeo. de supplect. leg. & tradit Bal. in tract. schisma. col. 10. quod etiam suadet ex aliis verbis istius regulæ, ibi, vacare conseatur, & c. quæ verba commendæ non adaptantur: quia commenda per obitum commendatarij vacare non dicitur, vt est tritum dictū Feder. in trac. de permut. benefi. qua. st. 15. & Rom. in consi. 150. Præterea, quia penes commendatarium non est proprietas possessio, vel quasi ipsius beneficij commendatarij, sed quædam nuda detentatio. Nam commendatarius nihil aliud est, quàm simplex depositarius, vt probatur in l. commendare. ff. de verborum signifi. & in l. Lucius. ff. de posit. & in c. ne quis arbitretur. 22. q. 2. Et quod penes talē non sit nisi sola detentatio, est tex. in l. licet. §. rei. ff. de posit. &

E in specie notat gl. in c. si cōstitit. de accusat. Nam omnes glo. tam in c. nemo. de electio. lib. 6. quàm in c. si plures. 22. q. 1. & alibi sæpe, commendatariū non prælatū, sed nudum administratōrē vocant, vt dicit etiam Archi. in c. is cui. de electio. lib. 6. facit text. in c. cum nobis. eod. tit. cum igitur per obitum cōmendatarij noua beneficij vacatio nō inducatur, cum eius vita durāte, semper beneficium vacauerit, & vacabit, etiā si denuo cōmendetur, donec Papa ecclesie de prælato prouiderit, vt dicit Host. in c. ne pro defectu. de elect. & glo. in clem. 1. vt lite pend. Est concludendū, in tali commenda regulam locum non habere, cum verba eius nullo pacto cōmendæ adaptentur. Præterea, quia ista regula loquitur de beneficiis per renuntiationem vacantibus

F de iure & de facto, & tam in curia, quàm extra curiam, & tamen in commendis hoc non procedit: quia ex quo commendæ cōcessio fit per papā, ideo illi renuntiare nō potest extra curiā, nō solum ea ratione: quia in eis nō datur vacatio, donec papa de illa prouiderit, & per cōsequēs in illa regula verba nō verificātur, vt dictū est, sed quia beneficiū per cōmendā manet affectū, adeo, q. inferior se de illo intermittere nō potest, vt tradit Troillus de Maluitis, in quodā suo cōsilio posito in fine tractatus illius de fortib. & tenet Ioānes, Franc. Pauin. in tract. de sede vacante. in 3. q. secūda. par. col. 6. & Roma. in d. cōsi. 350. col. 3. Cum igitur regula ista loquatur etiā de resignationibus extra curiā faciendis, & cōmendæ cessio fieri nō possit, nisi in manibus ipsius papæ cōcederis, iuxta c. admonet. pro quo facit tex. in l.

in l. si. C. de defen. ciuita. & in §. interdū. & §. si qua verò. in A
 rthen. de defen. ciuit. est concludendū regulam istam in
 commendis non procedere.

Præterea, quia si diceremus commendatarium ius in re,
 & verū titulum habere, sequeretur, q̄ ad nutū cōmendatarij
 cōmenda auocari nō posset: cum habentes verū titulū,
 ius perpetuū, nec ad nutum amouibile habere dicantur, vt
 in c. de mona. lib. 6. & in c. sanctorū 70. distin. & not. latē
 gl. in c. pastoralis. 7. q. 5. Sed tamē videmus contrariū: quia
 cōmenda ad nutū papæ potest dissolui, & beneficiū alteri
 conferri, vt prædicti Doctores dicunt. Igitur in ea, regula
 verificari non poterit. Plura alia motiua, & argumenta, pro
 hac parte fieri possent, quæ breuitati studens omitto.

Et ideo, vt opiniones fædere distinctionis concordari
 possint, est considerandum, q̄ beneficia dupliciter cōmen
 dari solent, aut ad vtilitatem ecclesiæ, aut ad vtilitatē com
 mendatarij. Primo casu procedunt omnia argumenta pro
 illa 2. parte fabricata: quia tali casu, cōmendatarius potest
 ad libitum remoueri, & beneficiū cōmendatū, tanquam
 vacans, conferri. Quia cōmenda, in casibus præmissis,
 nihil aliud est, quàm depositū, quod potest ad libitum de
 ponētis reuocari, etiam si dictum fuisset, quod depositum
 usque ad obitum depositarij duraret, vt est casus in l. 1. §. si
 deposuero. ff. de posu. & in c. 1. eod. tit. Et hoc idem in com
 menda probat text. in c. obitū. & in c. Caraniensis. 61. dist.
 Vbi adparet, quod non obstante cōmenda facta in vtili
 tatem ipsius ecclesiæ, potest liberè procedi per cap. ad ele
 ctionem veri prælati. Et sic adparet, talem cōmendā per
 obitū cōmendatarij non vacare, nisi eo modo, quo prius.

Secundo modo fit cōmenda ratione personæ ipsius
 cōmendatarij, & tali casu procedit opi. dominorū Rotæ, A.
 lexandrini, & seq. Nā quādiu durat ipsius cōmendatarij vti
 litas, nō dicitur ipsa cōmenda vacare: ita vt alteri cōferri
 possit licitè: quia tales cōmendatarij habentur vt titulares, &
 ideo dispositio loquēs de titularib. haberet locū in illis, vt
 lanus per exēpla probauit in reg. de triēnali. q. 5. & ita etiā
 habebit locum ista reg. quæ magis generaliter loquitur.

Et ista in ratione fundantur: quia cōmendatarius iste de
 quo loquimur, ad cuius vtilitatē cōmenda facta fuit, dici
 tur procurator in re suam, qui re nō integra amoueri non

Dpotest, vt dicit gl. in l. sicut. §. si procurator. ff. qui. mo. pig. vel hypothe. solu. & in procuratore. ff. de procura. & l. 3. C. de donat. tenet Bald. in l. 1. C. de action. & obliga.

Ex quo inferitur, q̄ talis cōmēdatarius facit fructus suos, sicut titularis: secus est in cōmēdatario: cuius cōmēda est facta ad vtilitatē ecclesie: quia deducto tātū victū omnes fructus futuro p̄lato referuare tenetur. Omnia ista probantur in c. fi. 61. distin. & in c. quia frater. 7. que. 1. 1. & in c. charitatem. 12. q. 2. & tenet gl. in c. nemo. de electio. libr. 6. Et licet talis cōmēdatarius ad vtilitatem sui dicatur etiā depositarius: tamen talis depositarius facit fructus suos, vt patet in l. die sponsaliorum. §. qui pecuniam. ff. de positi.

Ex quibus (omnibus opin. omnib. sic ad concordiam reductis) facile iudicari posset, an reg. ista locum habeat, vel non, in commendis. Posset etiam distingui inter commendam perpetuam, vel ad tempus, vt latius dixi in d. regu. de triennali. q. 5. idē nō repero. Sed vnū vltra ibi dicta addo, quōd illa distinctio cōmendæ perpetuæ vel tēporalis fit, quando constat esse tales, aliās in dubio, quando nō adparet, qualiter papa cōmēdauerit, in dubio interpretari debet cōmendam perpetuam concessisse: vt cōclūdit Rota in vna Salamūtina de palatio rubios, corā R. P. D. Marcello, episcopo Marficano, die. 28. Iunij M. D. XXXVIIII. Ratio decisionis fuit: quia actus, qui certo tēporis spacio non concluditur, perpetuus reputatur, vt in l. iuris peritos. in prin. & ibi Bar. ff. de excu. tut. & not. Bart. in l. de pupillo. §. si quis ipsi pratori. ff. de oper. no. nunt. fac. glo. in cle. 2. in verb. electionem. de rescri. & in l. sufficit. ff. de condi. inde. & bonus text. in l. seruus. C. de p̄c. Et hoc iuris fundamentum habet: quia qua ratione dicimus, dispositionem generaliter de rebus, vel personis loquentem, generaliter debere intelligi, vulg. l. 1. §. & generaliter. de leg. prast. eadē ratione dicendum est, respectu temporis, vt videlicet, dispositio generaliter, id est, in perpetuū intelligatur, cum de personis, vel rebus ad tempus argumētum valeat. l. miles ita. §. & quia diximus. Vbi Bart. ff. de testa. milit. Quæ omnia sunt notanda: quia deseruire possunt ad multa.

QVAESTIO QVINTA.

QVAERO, an regula ista procedat in beneficiis consistorialibus?

SOLVITIO. Cōclusum fuit, q̄ non, ex eo, quia cū talia A
beneficia renūtiētur in cōsistorio, in præsētia principis,
latis dicitur facta publicatio: arg. l. omniū. C. de test. Itaq;
in talib. nō habet locum dispositio istius reg. sicut dicimus
per eandē rationē, q̄ noua prouisio, ex quo signatur corā
papa, supplet diligēcias publicationis, & insinuationis re-
quisitas per aliā reg. prout inferiūs per aliā q. diceretur. De
quo vidēda sunt etiā ea, quæ dixi in reg. de infir. res. q. 14.

QVAESTIO SEXTA.

QVAERO, an reg. ista obliget resignatariū, ad publi-
candū temporis successōis resignationem factam
in manibus prædecessoris pontificis, si prædeces-
sor infra sex menses factæ resignationis moriatur?

SOLVITIO. Prima facie videtur dicendum, resignatariū B
obligatum fuisse vigore primæ reg. vigētis tēpore resigna-
tionis ad publicandum resignationem. Et ratio est: quia re-
nuntiatio facta tempore, quo primus papa, & eius regula
vivebant, perfecta fuit, & habuit effectum. Igitur obitus pa-
pæ superueniens, non tollit effectum iam causarum. arg. l.
si ff. vnde libe. cum concor. vt notabiliter scribit Decius in
con. 24. col. si. Sufficit enim, quod lex ligare incipiat, vt te-
net Bart. in l. si. ff. de falsis. Suaferunt hoc, quia reg. primi
pontificis, & eius successōis, ex quo ad eundem finem ten-
dūt, pro eadē reputatur, & in vtraq; par ratio iudicatur. l.
1. §. idē. quæritur. ff. de ope. no. nun. & in c. consuetudo. x. di-
stinct. & de simo. c. querelam. & c. r. de lit. contest. libr. 6. Si
igitur vtriusque regulæ ad eundem finem tendentium par C
est ratio, consonum videtur, quod tempora vtriusque re-
gulæ cōiungātur, vt vna & eadem regula reputetur: arg. l.
Pomponius. §. cū quis. ff. de acquir. poss. & §. penul. insti.
de vsucap. Nam quādo duo sunt introducta propter vnum
finē, illa duo vnum reputantur, vt dicit Card. in clem. 1. §. si
quis in 9. q. de reb. eccl. nō alie. & not. gl. si. in c. labores. de
ele. ex com. mi. facit. l. 2. ff. de duo. re. & l. qui libertatis. ff. de
euict. & C. de ma. testamen. l. cū testam. & c. pastoralis. se-
cundo respon. de appellat. & c. si. de reser. lib. 6. & quæ tra-
dit Ias. in l. singularia. in 4. notabili. ff. si cer. pet.

Præterea, quia quando principium habet relationē con-
tinuam ad finem, attenditur finis. l. illud. in si. ff. ad l. Aquil.
no. Bar. in l. quod ait. §. q̄ ait. ff. de adul. Sed in casu nostro,

Resignatio facta tempore vnus pontificis, quo ad effectū publicationis, respicit finē, id est, si resignans morietur in possessione post sex menses, & ille euentus, siue finis contingit tēpore successoris pontificis. Igitur ille finis attendi debet, vt videlicet iste actus renuntiationis publicāda iudicetur secundū reg. vltimi pōtificis. Quod suadetur ex verbis reg. ibi, facta resignationes, &c. quae aut tempus praeteritum, aut praesens significant. l. verbū erit. de verb. sign. & facit doctri. Bar. in l. illicitas. in prin. ff. de offi. praesid. vbi illa verba, Venditiones factas, &c. posita in statuto, interpretatur de praeteritis & futuris. Et hoc regulare est, quod licet verba posita in l. in dubio. ad futura referatur: vbi tamē patet ratio de praeteritis, illa etiā sub lege cōprehēduntur, vt dicit Rom. in cōf. 333. & Fel. in c. fi. in 10. col. vers. fallit tertio, & fallit quarto. de cōstit. Vel etiā dicam⁹, q̄ vtrāq; reg. simul iuncta attendi debeat, arg. eorum, quae dicit d. Anto. in c. fi. de for. comp. de illo, qui ex vno territorio sagittam in alterius territoriū iecit, & ibi hominē interfecit. Nā iste homicida statutis vtriusque territorij castigari debebit. Ita dicit ibi Anton. & sequitur Abb. in c. i. in 2. notabili, & ibi latius Moderni de praesumpt. & plura alia ad propositum Ang. Aret. cōgerit in tra. malef. in verb. in platea cōmuni.

Sed istis non obstantib. cōtrarium olim, & etiā hoc tempore in pluribus causis Rota tenuit. Nā tēpore Sixti, regulam hoc casu nō habere locū iudicauit Ant. de Graffis, 3. Februar. m. cccc. lxxi. vt refert Gloss. in proemio litarū Regular. fo. 5. & hoc idem tēpore Pauli ii. iudicasse Rotam, refert Nicol. de Vbaldis, tūc auditor in tract. succe. ab intesta. in 2. parte, nu. 12. & tēporibus nostris idem pluries iudicauit Rota. In primis, in vna Dolē. corā R. P. D. Petr. Vorcio, de an. m. d. xxxii. vt adnotauit d. Hiero. de Castello aduocatus Deinde in alia Auinionē. Vicariā de Bethleem coram me, de mense Aprili, eo. anno. m. d. xxxii. Tertio loco, corā d. Siluestro Dario 6. Iulij m. d. xxxvii. in vna Toletana parochiali de Iunquera, pro d. Hieronymo de Briuero, cōtra Didacū de la Baria. in qua causā propter d. Darij absentia d. Nicol. Aragona sententiā protulit, quae in secunda per R. D. Raynaldum de mense Aprili m. d. xxxviii. cōfirmata, & nunc in tertia corā me cōcordata fuit. Quarto loco idem casus decisus fuit, corā eodem d. Petro Vorcio,

Vorcio, in vna Giennen. beneficij de Pliego x i. Decembr. A. M. D. XXXVIII. & in d. causa voluit vnum plus Rota, vide licet decisionem prædictam habere locum, etiam si plures resignationes factæ fuissent tempore primi Pontificis prædecessoris, propter consi. Oldr. 203. Ratio prædictarum decisionum assignatur per prædictos, Gloss. & d. Nicolaum de Vbaldis in dictis locis, quos breuitatis gratiâ non refero. Sed alia etiâ ratio per Moder. Dominos assignabatur: quia in casibus præsuppositis renuntians tempore Clementis prædecessoris non obierat, & sic illius regula locum habere non poterat: quia inter tria copulatiuè requisita in regula, requiritur, quod renuntians post tempus in possessione maneat: si tamen vixit etiâ per mille annos, non erit locus regula. Cùm igitur eo viuente Clemens obierit, regula ob stare non potuit: quia mortua fuit per eius obitum, neque rursus regula d. nostri Pauli i i i. eius successoris potuit obesse: quia, vt idem dixit in proœmio suarum regularum, se rebus regendis normam & ordinem per regulas suas dare velle, & sic tantum comprehendere voluit (prout est de natura legis) resignationes futuras, non præteritas. c. fin. de constit. & sic huiusmodi resignatio excepta erit à vinculo vtriusque regula. Pro quibus faciunt rationes Oldr. in consi. 203. quæ in notabili casu domin. Guliel. allegat in decisionibus regularum, decis. 17. & per dictum consi. Oldr. voluerunt etiam Domini in d. causa Giennen. beneficij de Pliego corâ domi. Aquen. dicto die x i. Decembr. M. D. XXXVIII. quod etiam si tempore vnius Pontificis factæ fuerunt plures resignationes, & durante tempore ad publicandum Pontifex moriatur, & tempore successoris, etiam alia resignatio fiat, propter hoc non præsumitur fraus ad effectum circumueniendi istam regulam, vt latius super hoc aduocati scripserunt: quæ non repeto: quia huc pertinere non videntur.

Tamen cõtra prædicta obstat vnum: quia videbatur dicendum, regulam istam, quæ semel visa est habere locum, facta resignatione, expirare non debere morte cõditoris, sicut dicimus de mandato, quod licet regulariter morte constituentis re integra expiret, tamè quando viuo cõstituente accipit aliquid agi, non expirat, vt latè tradunt Alex. & Moder. in l. eius. versu. dicebat. ff. si cert. pet. Sic etiâ videmus, reservationes semel per regulam inductas, licet odiosæ sint, & in

○○○

Disdictione ordinarij absorbere videantur: tamen per obitum papæ nō expirant, vt per plures rationes & autoritates late probat domin. Pet. And. Gammarus, vir ex ordine nostro certè eruditus, in tract. lega. libr. 3. fol. 66. vbi refert Rotam illo ipso die in reſeruacionibus, de quibus in regulis, prima & tertia fit mētio, hoc tenuisse. Et licet idē domin. Petrus ibi cōtariū teneat: nihilominus opinio Rotæ præualuit, quā tenuit Gemin. conf. 93. Pet. de Anch. cōf. 57 Ro. cōf. 1260. & vir ille practicus, & doctus Bart. Belenzinus, olim etiā auditor Rotæ, in tract. de charitatio subsidio q. penult. & plures alij, quos breuitatis gratiā omitto. Sigitur hoc in materia odiosa, quæ facilius extingui deberet, inductum est, à fortiori in casu nostro dicendum videtur:

E præsertim cū regula ista, quæ ad tollendum fraudes ex clandestinis renuntiationibus resultantibus cōstituta fuit.

Nisi tenendo primā opinionem, in reſeruacionibus aliā differentia rationē arguamus, quæ fuit affectio semel per reſeruacionem causata: qua inductum est, quod semel affectum, semper duret affectum, vt dicunt plures decisiones dominorū curiosè cumulatæ per Fely. in c. in nostra in 21. corrolario. de rescrip. Et forte, si nō esset extrauagās Pauli, quæ hoc inducit, idem dicendum esset in reſeruacione, quod de publicatione dictū fuit. In mandato verò diuersa est ratio: quia postquā res incepit tractari, mandatū habuit effectū in sui substantia, & effectus semel causatus, semper durat vt tradūt Moder. Mediolanen. in c. 1. in notabilibus. de iud. quæ omnia hic cessant: & quia in dictis casibus lex super hoc processit, vlteriū disponēdo, quod hic nō fecit.

QVÆSTIO SEPTIMA.

QVAERO, an sex menses, qui resignationi factæ in curia, vel mensis, qui extra curiam dantur, per istam regulam, ad publicandum resignationes, computentur à die resignationis, vel à die præstiti consensus?

SOLVTIO. Videtur prima facie, quod à die factæ resignationis computari debeant. Quod indicare videtur ista dictio, Ex tunc, in tex. posita, quæ extremum, à quo, denotat, videlicet, tēpus factæ resignationis, vt in l. 4. ff. de cōd. & demonstr. Ab illa enim, tanquam ab eo, quod principaliter geritur, prout ab originali fundamento, tempus initium capere debet: non autem à consensu, qui ex post præstatur.

fiatur, & habet se, vt accessorium. Et est quedam executio, A
 seu confirmatio resignationis facta: in qua quidem resi-
 gnatione, licet expressus consensus non adhibitus sit: nihilo-
 minus in ea quidam consensus tacitus includitur, qui per por-
 rectionem eius principi factam colligitur, vt notat omnes
 in c. quidam. de renunt. presertim, quia regula ista non dispo-
 nit tempus sex mensium a die consensus computari debere. Igi-
 tur nos dicere non debemus. Nam si papa hoc voluisset, ex-
 pressisset: prout expressit in reg. de infirmis resignantibus.

Confirmatur ista opinio ratione concludenti: quia cer-
 tum est, per renuntiationem, ius & possessionem in bene-
 ficio amitti: vt est decis. 23. in no. & abinde renuntians si in
 possessione manserit, constituitur in mala fide percipiendi
 fructus, adeo qd illos fructus non facit suos, sed eos resti- B
 tuere tenetur vero beneficio. vt late, & in terminis probat
 Hieronymus Paulus, antiquus doctor, & styli cutia practi-
 cus, in illo vulgato libro, quem Practicam cancellariæ vo-
 cant. fo. 46. Vt igitur his animarum periculis occurratur, ne-
 cessarium est dicere, tempus publicationis a die datae ces-
 sionis currere debere, quia tali casu ordinarius, qui per hu-
 iusmodi publicationem statim factam certior redditur, non
 patietur renuntiationem diu in beneficio sine titulo perma-
 nere. Cuius oppositum sequeretur, teu notingere posset, si
 tempus publicationis hic resignatum, a die prestiti consen-
 sus inciperet, qui forte posset ex causa ad longum tempus
 differri, in graue animarum (presertim ipsius renuntiantis
 intrusi) preiudicium: quod quidem evitari conuenit. Et quod C
 magis expediat, tempora publicationis faciende a data po-
 tius ipsius resignationis, quam a die prestiti consensum,
 computare facit vnū: quia consensus ad effectum publicatio-
 nis non est necessarius. cum ille adhibeatur in resignatio-
 nibus, ad effectum expediendi literas, sine quibus publicatio
 per solam nudam supplicationem fieri posset, & illa sine ali-
 quo consensu extrinseco valet: quia sufficit, qd vtriusq; con-
 sensu tacite signetur, videlicet resignantis & resignatarij, &
 gratia sola supplicatione siue literis facta dicitur: vt no. o-
 mnes in prooemio Sexti, & per illam verum ius in beneficio
 acquiritur, vt est decisio Rotæ vltima, in antiq. ti. de rescrip.
 Cum igitur per solam supplicationem fieri possit publicatio,
 conueniens videtur, qd a data eius, tempus datum ad publicandum,

D cōpetetur, ne de facili expectādo consensum, deludamur.
 Sed prādictis non obstantib. dum iste casus in Rota per
 R. D. Siluestrum Darium, de mensē Ianu. M. D. XXXIII.
 in vna causā Sagūtīnē. f. Egidij proponeretur, maior pars
 Dominorū tenuit contrarium. Pro qua opin. inter alia ad-
 ducebatur vnū motiuum vrgēs: videlicet. q̄ ideo tēpus ad
 publicādū à die cōsensūs incipere debet, & nō à datā resi-
 gnationis: quia resignatio ante cōsensum prēstitū per resi-
 gnātē, & resignatariū est informis, & sine effectu, & ab ea,
 quilibet ante cōsensum prēstitum recedere potest. Quia si
 cōtrariū diceremus, infinitē propemo dū fraudes fingi &
 argui possent. Nā quiuis supplicationem resignationis no-
 mine meo, & me ignorāte, confingere posset, & in ea a pa-
E pa resignationē beneficiorū meorum admitti petere: qua
 admittā, de facili possem beneficiis expoliari, quod est ab-
 surdū. Requisitus igitur fuit hoc casu cōsensūs, tāquā cau-
 sa formalis, per quē actus resignationis perficeretur. arg.
 c. si tibi absentī. de prēb. li. 6. Quia, vt dixi, sola supplicatio,
 tanquā incerta & dubia de voluntate resignātis, nō sufficit,
 nec robur habet. Hinc videmus quotidie in Rota seruari,
 q̄ dās de iure tertij, per solā supplicationē nō admittitur:
 quia ius per solā supplicationē, dicitur ius nō clarū, infor-
 me, & nō liquidū, & ideo nō est actus sufficiens ad publicā-
 dū. Quod vltērius euidenti ratiōe p̄batur: quia clarū est, q̄
 cōsensūs resignātis potest prāstari per plures mēses post
 resignationē, etiā post mortē resignātis, iuxta extrāuagā-
I tē Alex. Sixti. Et proculdubio superflūū videretur, & iuris
 impertinēter factū, resignationē in eccles. publicare, ac be-
 neficij resignati possessionē petere ante cōsensum prāsti-
 tū, cū posset, vt dixi, ante prēstitū cōsensum resignās p̄ni-
 tere, vel fortē mori, nō cōstituto p̄curatore ad cōsensum
 prēstādū. Et ideo ob eā causam inductū fuit, in resignatio-
 nib. consensum expressum in manib. Notarij Cancellarie,
 vel Camere prāstari debere, & ab illo tēpore cōsensūs prē-
 stiti, tēpora hic designata cōputari. Sola igitur supplicatio
 nō est sufficiens ad producēdū huiusmodi publicationis ef-
 fectū. Sed isto casu literę expedite requirūtur, quę sine cō-
 sensu expediri nō possunt. Ergo de necessitate cōsensūs re-
 quiritur, à quo tēpora publicationis currere incipiāt. Et li-
 cet supplicatio resignationis consensum à tergo continēat

ret: n
 ex co
 plica
 nere,
 pi: ab
 conit
 tio
 per e
 prach
 prach
 signa
 eular
 rit tē
 conf
 de er
 igitur
 dum
 etiā
 mari
 idem
 ante
 ra &
 qui
 lū d
 prou
 tur,
 effe
 hoc
 gna
 ti cō
 plie
 etiā
 star
 niu
 vide
 blig
 fact
 cōf
 ter
 toli

ret: nihilominus per illū publicatio firmiter fieri non pōt, A
 ex eo, quia hic requiritur, q̄ titulus publicetur: & sola sup-
 plicatio sine expeditione nō dicitur canonicū titu. conti-
 nere, vt tradit Nicol. Milis in verbo, litera: & Rota in ti. de
 p̄ab. cōclutione 17. in nō. & reassumūt Moder. in rubr. de
 conti. lib. 6. Et adeo hoc est verum, q̄ vtens sola supplica-
 tione sine literis, non est tutus in foro consciētia, & ideo
 per eā publicatio fieri non potest, vt in terminis cōcludit
 practicus ille Hieronym. Paulus in eo lib. qui Stylus, siue
 practica Cancellarię inscribitur, fo. 46. Quæ cū ita sint, re-
 signatarius ante præstitū cōsensum poterit se legitimè ex-
 culari, si non publicauit: quia legitimè impeditō non cur-
 rit tēpus, vt dicit Rom. in terminis istius regu. loquens in
 consi. 433 facit l. i. in fi. C. de anna. exce. Faciūt etiā ea, quæ
 de emphyteuta Specul. tradit in titu. de locat. vers. 41. Stat B
 igitur cōclusio firma, q̄ tēpora requisita hic ad publican-
 dum, currere incipiēt à die præstiti consensus. Quam opi-
 etiā tenui. Rota tēpore bonæ me. Do. Pet. Andrea Gam-
 mari, tūc Rotę auditoris, de mēse Maio m. d. x x i i. vt ipse
 idem refert in quibusdam Collectaneis de of. Non enim
 ante præstitum cōsensum sumus certi de resignatione ve-
 ra & effectuali, propter prædictam rationē. Et ideo Papa,
 qui voluit resignationes publicari debere, verisimile est il-
 lū de valida, efficaci, & irrenocabili resignatione sensisse,
 prout etiā illa super qua præstito cōsensu literæ expediuntur,
 vt sic verba istius regulę de resignatione loquētis cum
 effecta intelligātur, arg. c. relatū. de cle. non resid. & l. i. §.
 hoc interdictū. ff. de fonte. Nā si dicamus tēpora hic assi- C
 gnata, à tēpore signatę supplicationis, & nō potius præsti-
 ti cōsensu incipere, sequitur vnū in cōueniēs, q̄ super sup-
 plicatione resignatiōis hodie signata posset, elapso anno,
 etiā post mortē resignātis, iuxta bullā Alex. cōsensu præ-
 stari. Quo casu tēpora ad publicandū hic assignata, iam pe-
 nitus elapsa essent, & sic hoc pacto reg. deluderetur. quod
 videtur absurdū. Nā nō videtur expediēs, q̄ antea quis pu-
 bliq̄are resignatiōnē teneatur, quā sibi exploratū sit eā ef-
 factū habuisse. quod intelligi nō potest, nisi post præstitū
 cōsensum. Et licet iste tex. hoc nō aperiat: nihilominus in-
 terpretatiōe iuris, reg. sicut & quælibet alia dispositio, ad
 tollendū absurdū iupperi debēt, vt videmus in l. lecta. ff. si

Deert. pet. & in sexcētis aliis locis iuris. Et ista opinio, quia videtur æquior, securior, & benignior, amplectenda est.

QVAESTIO OCTAVA.

QVAERO, an tempus hic assignatum ad publicandum resignationem, intelligatur etiam datum ad petendam possessionem?

SOLVTIO. Quòd iste mensis pro utroque datus intelligatur, innuunt verba reg. copulatiuè loquētis, ibi, Publicata, & possessio illorum, &c. Nā ad veritatē copulatiuæ, requiritur concursus vtriusque copulati. l. si quis ita stipulatus. ff. de verb. oblig. & l. si hæredi. & ibi Bart. ff. de cond. instit. cum cōcord. vt Moder. latè scribunt in l. i. ff. de iust. & iure. Nam copula inducit æqualitatem, vt dicit Bal. in l. 2. C. de impub. & aliis substit. & in l. testamento. in prima col. vers. præterea videtur, C. de testa. mili. Et ideo vna pars copulatiuæ per aliā debet declarari, vt dicit Rom. in cons. 231 Nam copulatorum natura persuadet, vt qualitas vnius attribuatur alteri, vt tradit Signorolus in cons. 68. Sed sic est, qd ad publicandum resignationem extra curiam datur mensis: & ad publicandum resignationes in curia, datur sex menses. Ergo idem tempus ad petendam possessionem iniunctum esse debet: quia vna determinatio respiciens duo determinabilia, debet pariformiter determinare, vulg. l. nam hoc iure. de vulg. & pup. Et quia publicatio & petitio possessionis videntur æquipollentia. Nam qui petit possessionem, publicare videtur. Ergo in æquipollentibus, dispositum in vno, censetur in alio esse dispositum. l. si. ff. de pollicita. & l. fin. C. de iudi. 6. col.

Prædictis tamen non obstantibus, cōtrarium conclusit Rota, die 19. Febru. m. d. xx xv. in vna causa Romana canonicatus sanctę Marię in via lata, pēdente corā R. D. Io. Clerici. Ratio decis. fuit: quia publicatio & petitio possessionis, sunt inter se multum diuersa, & ad diuersos effectus inducta, meritò copulatiua fuerunt huiusmodi requisita: quia alterum nō sufficiebat, iuxta reg. c. inter ceteras de rescri. & latè tradita per Fel. in c. ex parte. in vers. copula. eo. ti. Et per hoc obiter respondetur ad illud, qd dicebatur petitionē possessionis publicationi æquipollere: quia vltra hoc, quod tex. iste ponit tāquā diuersa, propter copulā Et, quę, vt dixi, diuersitatē inducit, vt patet in rub. de iur. & ia.

& fa. igno. istā differentiā in terminis nostris, multis ratio-
 A nibus, probat Abb. in cons. 99. in tertia & quarta col. lib. 1.
 quē breuitatis causa nō refero. Tēpus igitur datum publi-
 cationi, nō censetur datū petitioni possessionis, tanquam
 res diuersa penitus: & ex diuersis nō fit illatio. c. in præsen-
 tia. de probat. Et quōd hoc sit verum, adparet clariùs: quia
 licet publicatio in curia infra sex mēses fieri debeat: tēpus
 tamen petēdæ possessionis vsq; ad obitum resignantis du-
 rat, vt colligitur ex verbis reg. ibi, Si resignantes in posses-
 sione decesserint, &c. Nā si infra sex mēses, infra quos de-
 bet fieri publicatio, possessio quoq; peti deberet, prædi-
 cta verba regulę superflua essent. quod dicendum non est.
 Nam si possessio infra dictum tēpus petita non fuisset, li-
 cet postea resignās in possessione nō moreretur, nihil ad
 B rem faceret. Stat igitur cōclusio, q̄ publicatio resignatio-
 nis factæ in curia, debet fieri infra sex menses, in partibus
 verò, per mēsem. Petitio autē possessionis potest fieri vsq;
 ad obitum: & in hoc differt publicatio à petitione posses-
 sionis. Et ita retulerunt Domini seniores priùs hoc idem
 iudicasse Rotā de anno m. d. x xv i. cōtra Cardinalē Iaco-
 batium tunc auditore Rotæ in vna canonicatus sancti Pe-
 tri. Et per prædicta patet responsio ad illud, q̄ vna deter-
 minatio, &c. quia procedit, vbi est eadem ratio, vt latē
 scribit Ias. in d. l. nam hoc iure. & declarat Decius in l. in te-
 stamento. in 2. notabili. nume. 8. C. de testam. milit.

Est tamē vltorius aduertēdū, q̄ licet per petitionē posses-
 C sionis publicatio resignationis nō inducatur, per ea, quæ
 superius dicta fuerunt: tamē si possessio petita infra tēpus
 datū ad publicādum, acquiratur, & in ea resignatarius per
 mensem pacificē permaneat, talis possessio operatur pu-
 blicationem, neq; requiritur vltior solennitas, & in hoc
 possessio & publicatio æquipollēt: ita notabiliter dicit D.
 Gul. suo tēpore in Rota esse tētū in decis. 26. super reg. Et
 ita etiā tēpore meo, pro absoluto per seniores Rotæ Do-
 minos tenebatur, vt adnotauit D. Iac. Simonetta. Ratio-
 nes ponit D. Gul. quæ inibi videantur. Sed ista est cæteris
 efficacior: quia ratio finalis, propter quā publicatio indu-
 cta fuit, quā scribit Ro. in cōs. 433. in 1. dub. militat omnino
 isto casu. Sed quare potius dicimus sufficere possessionem
 per mensem tenere, quā per longius, vel minus tēpus?

D Solutio potest capi ex his, quæ dicit glo. in c. commissa. in vers. pacifica. cir. si. & ibi Doct. de elect. lib. 6. qui voluerunt, quod possessio dicatur pacifica, si aliquandiu teneatur. quod exponitur per vnum mensẽ; vel duos.

QVAESTIO NONA.

QVAERØ, quomodo, & in quo loco sit faciendã publicatio?

SOLVTIO. Glossator hic ponit plures opiniones. Prima opinio est, quod sufficit publicationẽ fieri coram Notario, & testibus, si sit in curia resignans. Secunda opinio est, quod sufficit fieri in Cancellaria vel Camera Apostolica. Tertia opinio est, sufficere resignationẽ alta voce in audientia contradictarũ, quãdo adest populi multitudo, publicare, vt tenuit D. Gul. decis. 22. super regulis. Videamus quæ opinio istarũ sit verior. Mihi videtur, quod nulla satisfacit menti istius reg. Ratio est, quia publicatio fit ad triplicẽ effectũ. Primus, vt clerici, & subditi sciãt quẽ debet habere pro benefiãto & vero prelato. Nã aliquãdo resignatur aliqua dignitas, quæ habet iurisdictionẽ temporale & spirituãle: cui subditi tenentur præstare iuramentum obedientiæ, vel illi respondere de certo cõsu, vel aliquid elargiri singulis annis: præsertim, quãdo existẽs in illa dignitate, curam animarũ exercere tenetur. Nam isto casu interest subditorũ & parochianorũ, illũ pro prelato vel rectore habere, qui verẽ sit talis. Nã facile cõtrariũ eueniret, si publicatio introducta nõ fuisset: quia sepe resignãtes inuenirẽt homines, qui testã & occultã resignationẽ habere paterẽtur ad effectũ, vt interim resignans fructibus gauderet: & resignatariũ post illius obitũ, benefiãtiũ cõsequerẽtur. Vt igitur hæc intrusiones & usurpationes tollerẽtur, in graue animarũ periculũ, publicatio introducta fuit, vt sic per eã fraudes & dolus detegerẽtur. Sed quãdo publicatio fit in Cancellaria vel Camera, vel in Audiẽtia cõtractarũ, huic absurdo seu scãdalo nõ subuenit. Neq; etiã sufficit, vt quidã volũt, quod publicatio fiat ipsi resignãti, cũ iã sit certus, per resignationẽ suã, ius, possessionẽ naturalẽ & ciuilẽ amisisse, iuxta decis. 72. 4. Et certũ certificari nõ debet, vt dicit reg. iuris. Nã per istos modos subditi, quorũ interest, nõ erũt certi de nouo benefiãto: sed hoc ignorabũt, & habebũt istũ resignantẽ pro vero prelato, qui nõ est. Et ideo oportet aliter publicatio-

nem

nem fieri. Petitiō tamen possessionis, quam requirit ista regula, bene possit fieri ipsi resignanti: secus autem in publicatione, ut dicit Corneus loco inferius allegando.

Secundus effectus, ad quem publicatio inducta fuit, est, ne expectantes deludantur, ut videlicet, per publicationē sint certi, quis melius ius habeat, & sic per hūc modū materia litigandi inter expectantes & prouisos tollatur. hāc rationē ponit Rom. in consil. 433. sequitur D. Guliel. in decis. 22. super regulis. Adde, quod etiā expectantiū interest, propter aliu finem, ut videlicet, per publicationē scire possint, per cuius obitum beneficia vacantia acceptare debeant.

Tertius effectus publicationis est, quem etiā refert Ro. in dicto consil. propter ordinarios conferre debētes, ut ibi per eum plura alia absurda sequuntur, si publicatio prædicto modo fiat. Vnde nō abs re, antiquis temporibus, tentum fuerat in Rota, in quadā causa Nanneten. beatæ Mariæ collegiatæ ecclesiæ, quod etiam si resignatio populo notoria esset, nihilominus resignatarius ab onere publicandi eam non excusaretur. Quia licet notorium releuet ab onere probandi, ex eo, quia demonstrata rei frustratoria est publicatio, seu demonstratio. l. i. ff. de do. præleg. & l. i. ex quibus cau. ma. tamen illud dictū non habet locū, quando demonstratio, siue publicatio fienda datur pro forma: quia tūc requiritur, quod ad vnguem, & in specie seruetur. Ita notabiliter dicit Ant. de But. in c. vestra. in 38. col. vers. secundū est principiū. de coha. cler. & mul. per glo. in c. appell. de appell. pro qua est bonus tex. quē ibi not. Bald. in l. ciues. C. de appell. & Bar. in l. i. ff. de excep. Cū igitur reg. ista publicationē requirit, pro forma, quod patet ex annulatione resignationis, quæ formā indicat, iuxta tradita per Bal. & Moder. in l. i. ff. de lib. & posth. & dixi in reg. de an. nali q. 6. est dicendū, isti formæ satisfactū nō esse per a qui possēs. itaq; licet fiat in cancellaria, vel in contradictis, in quib. locis res publica fieri dicitur: tamē quia in loco beneficij potest ignorari eos, ad quos pertinet hoc scire: ideo oportet, q̄ ibi fiat, sicut debet fieri illa publicatio, q̄ requiritur i acceptiōib. vigore gratiæ expectantiæ, ut ibi dicitur.

Et ideo iudicio meo, verior & sanior erit opinio, q̄ resignatio publicetur in loco beneficij, præsentē populi multitudinem, ut sic omnib. publica & manifesta fiat. Quod vide

PPP

Dur apertè hic in isto tex. probari, ibi. Ex tunc, vbi dicta beneficia cōsistūt, publicare, &c. Ex qua quidē publicatione, in loco beneficij facta, hoc vtilitatis resultat, quòd parochiani, subditi, ordinarius, & expectantes sciāt quē pro vero beneficiato habere debeant. Et ita istā opi. pro veriori firmat Abb. Panor. in consi. 99. in 1. volu. & Corn. in consi. 137. in 3. volu. & Decius consi. 160. in tertio dubio. vers. sed tamen his, &c. Et ex dictis per Corn. in d. consilio tollitur cautela, siue fraus excogitata per glossatore hie, per quam regula ista circumueniri poterat, vt ibi latius per eum. Et quòd publicatio in loco beneficiorum fieri debeat, tenet etiam Ro. cōsi. 433. & ista videtur communis opi. Et ideo non abs re reg. hic ad publicandū resignationes factas in curia assignat sex menses: q̄ videtur tēpus sufficiens ad mit tēdū ad locū beneficij, vbi publicatio fieri debet. Non igitur erit satisfactū isti reg. si publicatio alibi, vel alio modo fiat: adeò q̄ antiqui patres voluerunt hoc esse de forma: q̄ si publicatio in ciuitate, vel cōmunitate fieret, forma hic data impleta non censeretur. Et idē dicebant, quando per incertū fieret publicatio. Est bene verū, q̄ apud antiquos dubitabatur, si publicatio facta in loco beneficij, deberet etiā in ecclesia fieri. Tamē ex quo tex. hic tantū de loco, vbi beneficia ipsa consistūt, loquitur, sufficet publicationē in loco beneficij facere, licet nō in ecclesia. Quod videtur tenere Abb. in d. consi. 99. Nā positio vnus ex diuersis, est alterius exclusio. c. nōne. de presump. Vnde ex quo locus beneficij, & ecclesia ponuntur, vt diuersa in materia publicationis, prout est text. notabilis in clem. 1. §. fin. de concess. preb. ideo facta in loco beneficij sufficeret, vel etiā facta in cōmunitate ecclesiæ, vel ante eā, valeret. Et ita in terminis per illū tex. & plura alia fundamēta, quę nō refero, reperio cōsuluisse Lud. de Interāne, quondā aduocatū cōsistoriale eruditissimū in quadā causa Colonies. preb. S. Seue. cuius cōsi. incip. dicendū est. in 1. dub. & latius hoc probat Ioan. Aloisius Tuscanus, etiā illorū tēporū aduocatus, & postea auditor Camera; in quodā cōsi. suo in causa Trecoren.posito in 1. lib. suorū cōsilior. fol. 96. & vltra ipsos hoc idē in specie reperio tenere Do. de S. Gemina. in consil. 75. circa fi. Sed vt opiniones omnes concordentur, possunt distinguui tres casus, in quibus publicatio requiritur.

Primus

Primus in dignitatibus habentibus iurisdictionem spiri-
tualem & temporalem, & in illis conueniens est, quod ne-
dum in loco dignitatis, sed etiam in ecclesia solennis fieret
publicatio, propter rationes dictas in principio quæstio-
nis. Et hoc casu dictum Abb. in d. consi. locum non habebit.

Secundus casus est in parochialibus, & ista sufficit in lo-
co ipsius parochiæ, & procedunt ea, quæ hacten^o dicta sunt.

Tertius casus est, in beneficiis simplicibus, præstimonii,
& aliis non requirentibus curam animarum. Et tunc, quia in
loco beneficii fortè nullus adest: quia ubi diuina non mini-
strantur, vel quia locus est curialis, tunc putarem publica-
tionem fieri posse in audientia contradictarum Romæ, quâdo
adest populi multitudo. Et isto modo procedunt ea, quæ di-
xit d. Guliel. in dicta decis. 22. Et isto casu etiam sufficeret
publicare resignationem coram honestis personis, & nota-
rio licet contrarium voluerit Abb. in d. consi. Nam ex quo
in dictis beneficiis simplicibus diuina non celebrantur, ta-
li casu obseruari non posset, quod dicit Abb. Nam licet il-
lud publicè dicatur, quod fit infra Missarum solennia, vt di-
cit gl. in vers. publicè. in cle. 1. de sepulta. illud tamen intelli-
gitur, quâdo fit publicatio solennis, vt dicit gl. in vers. solen-
niter. in cle. causam. de elect. & gl. in vers. diuina. in cle. 1. de
foro competen. Sed reg. ista non requirit solennem publica-
tionem, sed simplicem, ex quo disponit illam fieri in loco benefi-
cij, & non in ecclesia, vt etiam disponit reg. de publicandis
acceptationibus. Ergo sufficit, quod fiat coram notario Can-
cellariæ & testibus, vel in audientia contradictarum, quando
beneficium, vt dixi, est simplex, nullam habens curam. In quo
cessant ea, quæ superius dixi in prin. istius. quia ista publi-
catio simplicis resignationis hoc casu sufficit, quod fiat eo mo-
do, quo fit publicatio publici instrumenti, cui bullæ apo-
stolicæ æquiparantur, vt dixi in tractatu Breuium. Et tamè
illa publicatio solet fieri coram notario & testibus, autoritate
superioris, vt tradit Abb. in e. cum. P. tabellio in 1. col. de fi-
de inst. & Pau. de Cast. in consi. 307. incip. ad primam quæsti-
onem. lib. 1. Et ita pro ista parte consuluit Ant. de Capharellis,
quondam celebris aduocatus, cōsi. 45. vt refert quidam doctor
curiosus, nomine Iaco. de Nigris, in quibusdam suis scholiis
ad decis. 297. in no. circa fin. & facit pro ista parte text. in l.
palam. ff. de verb. signi. & in l. heredes. in princ. ff. de testa.

PPP ij

D Et ita fuit aliàs tentū in Rota, tempore Sixti, vt inuenio in quibusdam memorialib. Ioaehini de Narnia, tūc aduocati.

Et secundū ista ego intelligerem quandam decisionem Rotæ, quā scribit d. Guliel. in tit. de regulis, decis. 22. & seq. videlicet, q. noua prouisio supplet publicationē, quia putarem verum, in simplicibus beneficiis, secus, in curatis, vel dignitatib. propter prædictā rationē. Tamen ego idem in parochialibus vidi illā decisionē seruari, d. Simonetta, & me contradicentibus, ex eo, quia licet in forma lib. aliquando actus impleri possit per æquipollēs: nihilominus noua prouisio in publicatione, quæ in parochialib. & dignitatib. requiritur, nullo pacto publicationi æquipollet, si confideretur rationes, propter quas in dictis casib. requiritur forma

lib. publicatio. De qb. dixi in prin. istius q. & lati^o supra q. 3.

QVAESTIO DECIMA.

Q V A E R O, an sicut quando renūtiatur beneficium, fieri debet publicatio: ita quoque quando transfertur pensio: vt videlicet ille, in quē transfertur, teneatur ad publicandum?

S O L V T I O. Do. Guliel. Cassiodorus in quibusdam memorialibus priuatis, interrogatus de ista q. tenuit, quod non, & nihil aliud dicit.

Mihi etiam videtur ista opinio verior, hoc solo fundamento: quia hoc casu cessat mens & intentio regulae, quia, vt saepe dictū est, reg. ista cōdita fuit ad euitandū fraudes, quæ per clandestinas renūtiationes quotidie fiebāt, & detegebantur in præiudiciū expectantiū & ordinariū, & in animarum iniustē beneficia renūtiata occupantiū graue detrimentum & periculum, vt etiam dicitur in illo antiquo opusculo præctice cancellariæ, fol. 46. & seq. Interit enim reipub. Christianæ, ac subditorum vtilitati, vt qui veri prælati non sunt, deregātur, iuxta text. notabilem: & quod ibi notat Bar. in l. eum, qui nocentem. ff. de iniu. tradit Old. in consilio 53. col. pe. Necessaria igitur fuit inuencio huiusmodi publicationis, per quā omnibus istis malis subuenitur. Sed hæc omnia cessant in renūtiatione pensionis. Igitur quia per talem renūtiationē nō trāsferitur titulus beneficii, neque aliqua administratio, vel iurisdictio in ecclesia (nihil enim huiusmodi translatio ad ordinariū, vel expectantes pertinet) nullum per eam alicui præiudiciū generatur

ratur. Regula igitur ista, quæ titulum concernit, in quo mi-
 litant prædictæ rationes, non habebit locum in trãllatio-
 ne pensionis, in qua prædicta cessant.

QVAESTIO VNDECIMA.

QVAERO, an adeptio possessionis, cum cõtinuatio-
 ne alicuius temporis, æquipollet publicationi, ad
 effectum istius regulæ?

SOLVITIO. Text. hic videtur ista duo requirere, vt diuer-
 sa. publicare, & possessionem petere: ergo alterum non suf-
 ficit: quia ad veritatem copulatiuæ requiritur, quòd vtra-
 que pars verificetur. l. qui ducenta. §. vtrum. de reb. dub. &
 regula in alternatiuis. de reg. iur. lib. 6. Contrariũ tamẽ te-
 nuit Rota, vt attestatur d. Guliel. in decis. 26. super regulis.
 Nam qui adeptus est possessionem, & eam continuat, vi-
 detur publicare: quia per illam satisfactũ videtur mēt̃ reg.
 iuxta ea, quæ Rom. tradit in consi. 433. & dixi superius q. 8.
 Et licet hic sit data forma, quæ debet seruari ad vnguem,
 vt in l. qui hæredi. & in l. Meuius. ff. de condi. & demonstr.
 nihilominus quando forma respicit certum effectum, po-
 test impleri per æquipollēs, vt in l. iubemus. C. de testamē.
 vt declarat Decius in l. si mater. in secundo notabili. per il-
 lum text. C. de instir. & substi. & per hoc respondetur ad
 copulatiuam hic positam, inter publicationē & petitionē
 possessionis. Quia verum est, quòd publicatio, & petitiō
 possessionis sunt diuersa, sed hoc non procedit in posses-
 sione iam quæsita, & per aliquot menses continuata:
 quia talis possessio publicatiōni æquipollet, nec tex istius
 regulæ in hoc aduersatur. Et ista, quæ diximus tãtò magis
 firmantur, quando videmus, q̃ noua prouisio, non solum
 bona de qua iam nō dubitat Rota propter decis. quas scri-
 bit dominus Guliel. titulo de reg. decis. 22. & 23. sed quòd
 est fortius, noua prouisio nulla, & inefficax supplet omnes
 diligentias, & æquipollet publicationi: vt tẽporibus meis
 Rota tenuit corã R. P. D. Vortio, die 14. Febr. M. D. XXX.
 in fauorẽ d. Ioã. de Angujano procuratoris antiqui. Et ite-
 rum idem iudicauit Rota in vna Tullen. Parochialis, corã
 d. Ioan. Clerici, die 15. Nouembris M. D. XXXIIII. Et ista
 decisio fundabatur tribus rationibus, omisis aliis. Prima,
 quæ facit ad propositum nostrum, erat: quia noua prouisio
 ex qua signatur corã principe, cõselebat fieri corã omib.

Dicut ea, quæ in audientia contradictarū geruntur. Nā quæ sunt in signatura papæ, præsumuntur publica & notoria. l. omnium. & ibi notat Iaf. C. de testa. Quæ ratio militat in noua prouisione nulla: quia nullitas non tollit quominus factū ipsum resignationis ibi narratum, non sit publicum. Vnde licet noua prouisio, quo ad effectus iuris nō profit, ex quo est nulla: quo ad ea verò, quæ sunt facti, publicationem inducit, quæ in facto consistit. Secunda, quia ratio, quare noua prouisio supplet publicationem, quæ fuit, vt euitaretur pœna regulæ, militat in noua prouisione nulla: quia ex actu nullo declaratur ita voluntas, sicut ex valido, vulg. l. si. ff. de re. eo. & ita excusat, sicut valida, iuxta glo. in c. cum venerabilis. de exceptio. quæ vult malā consuetudinem excusare à pœna. Tertia ratio fuit, quia videmus qd dispensatio nulla excusat à pœna: extrauag. execrabilis, vt tradit Archi. Ioan. And. Do. & ceteri in c. nō potest. de præb. lib. 6. Ergo eodē modo debet excusare noua prouisio nulla, à pœna istius regulæ, eo maxime, quia noua prouisio continet duo, prouisionem & publicationem. Et licet prouisio annulletur, non tamē potest tolli, quin sit publicatio facta coram principe, quæ consistit in facto, & illa sufficit. Et ita pari ratione videtur concludendum in casu nostro.

Et quamuis ista, quæ de possessione dicta sunt, eo modo, quo suprā dictum est, aures demulcere videantur: nihilominus contra istam decisionem Rotæ moderatæ consuluit in terminis Dom. de S. Geminia. in consil. 75. in secundo

Fdubio, de quo domin. Guliel. non facit mentionem. Vbi concludit Geminia. quòd adeptio possessionis, etiam coram Notario, & testibus, & populi multitudine, non satisfacit publicationi requisitæ per regulam, ex quo regula inducit formam, quæ debet præcisè adimpleri. Est bene verum, quòd Geminia. ibi fatetur istam opin. quam modò tenet Rota, æquiorē esse, licet ipse eam non teneat, propter rationes ibi per eum positas. Et ideò Rotæ opin. tanquam æquior tenenda est, potius, quàm consil. Gem. qui licet fuerit multum practicus, ex eo, quia vt ipse dicit in consil. 93. colum. penul. per 16. annos in Rota rotauit. Et fuit etiā Auditor Camera Apostolica, vt ipse etiam refert in consil. 128. in fin. & consil. 138. in fin. Nihilominus in multis decipiatur: nam pleraque eius cōsilia in Rota reprobantur,

prout

prout ex multis tria sufficient, videlicet, illud de praxoga-
 A
 tuis auditorū nu. 113. & aliud de sequestro iudicis secular.
 8 & cōf. 75. de quo hic agitur. Et memini me aliās decem
 eius consilia adnotasse, quæ in Rota non tenentur, quæ
 breuitatis causa non refero. Et tenendo istam opinionem
 Rota, quod cōtinuatio possessionis, saltem per vnum, vel
 duos menses æquipolleat publicationi: ad dicta Gemin. re
 spōderi potest per ea, quæ dixi superiūs in principio istius
 quaestionis, dum alleg. Decium in l. si mater. C. de instit.
 & substit. & etiam eius rationes resolui possunt ex dictis
 per Iel. in c. cū dilecta. de rescript. & per Moder. Asten.
 in tract. formæ, in illo cap. quando forma per æquipollens
 possit adimpleri. Nam sunt plura iura, in quibus probatur
 formam per æquipollens impleri posse, vt in l. si. §. si. ff. de B
 condi. & demon. in l. mulier. ff. de condi. instit. & not. Bart.
 in l. ab emptione. ff. de pact. & gl. in l. hac consultissima. C.
 qui testa. fac. poss. Et maximè in casu isto: quia possessio
 non potest capi in ecclesia, neque continuari per mensem,
 nisi omnibus scientibus. Data igitur scientia publicatio est
 frustratoria, vt videmus in clem. causam. de elect. vbi in si-
 mili idem disponitur. Et ita etiam reperio Antiquos istam
 opinionem tenuisse. Nam pro ista opinione Rotæ consu-
 luit Ant. de Capharellis, tunc celeberrimus aduocatus: &
 Petrus Tuscanella in causa Nāneten. parochialis. & idem
 in causa Aquilegien. consuluit Paulus Pontanus in cōsilio,
 incip. vtrum per assertionem, & c. in 3. dubio. & latius Ioa-
 chinus de Narnia doctissimus in causa Leonen. parochia-
 C
 lis coram Gabriele Auditore tempore Sixti. Et omnes illi
 antiqui tenebant istam opinionem pro firmo, vt patet in
 allegationibus eorum, quas, ne sim prolixior, omittam.
 Imò disputatiuè teneri posset, nō solū possessionē ipsam
 aliquo tempore continuatam, sed etiam diligentiam capien-
 di possessionem, publicationi æquipollere debere, per ea
 quæ in simili dicit Glo. in reg. xi. super eo, qui in notabi-
 li casu loquitur, de quo ego satis dubitarē. Possent tamen
 ista declarari ex his, quæ superiūs in nona quæst. dixi.

QVAESTIO DVODECIMA.

QVAERO, an regula ista comprehendat Cardinales?
 SOLVTIO. Ista quaestio sapius fuit superiūs di-
 sputata in aliis regulis, ideo breuius agendū erit.
 PPP iij

D Considerandi igitur sunt hęc tres casus. Primus est, effectus privilegiorum cardinalis. Secundus, eorum dignitas. Tertius, ratio regula.

Circa primum, certum est, quod attentis privilegijs cardinalium, quorum similia plures alij praelati & officiales in curia habent, cardinales non tenentur ad publicandũ. Nā & Auditores Rotæ, Reteredarij, Scriptores Apostolici milites S. Petri, & sexcenti alij officiales. hac prerogatiua decorantur, à qua non puto cardinales exceptos esse, licet eorum privilegia non viderim. Illud tamen in quibusdam capitulis conclavis Alexandri Sixti, Iulij, & Clementis cautũ

E legitur: licet non sint in forma probandi. Sed omnis primi legis secundo loco erit videndũ, nunquid ratione dignitatis ad publicandũ teneantur? Et videtur, q̄ nō: ex eo, quia ex quo sunt in suprema culminis dignitate positi, digni videntur, vt specialiter exprimantur. Cum igitur regula ista de illis mentionem non faciat, videtur eos comprehendere voluisse, arg. c. quàm periculosum. de sentent. excom. li. 6.

Tamen ad tenendum contrarium, suadet nos tertius casus superius designatus, videlicet, ratione istius regule. quæ fundata est in bona animæ, vt fraudes & doli evitentur. Sed ista ratio magis in cardinalibus militat, quàm in Fallis, arg. cap. cum quidã. de iureiurad. Ergo sub regula includi debent: quia in iis, quæ animam respiciunt, Cardinalis nō differt à quolibet alio populari, vt tradit Bartholomæus Belenzinus post Rom. & alios, quos ibi adducit in tract. de charit. subsid. q. 66. & dixi satis supra in proemio reg. & in alijs pluribus regulis. Et ista sit summa, quod vbi agitur de evitanda fraude, constitutio omnes comprehendit, non solum Cardinales, sed illis maiores, vt in c. sciant cuncti. & ibi Modern. de elect. lib. 6. Et in c. 1. de schismat. eod. lib. Nam quantò persona maior est, qui peccat, tantò dignior est legis pœna, vt habetur in l. presbyteros. C. de episcop. & cler. & c. principium. de pœnit. distinct. 2. & quia in eis militare videtur mens & ratio istius regule.

Est bene verum, q̄ licet in alijs inferioribus, propter publicationem omisam fraus presumatur: in cardinalibus tamen nō ita, nisi aliquibus clarioribus indicijs de illa adpareat. Nā ex quo sunt illustres, & in suprema dignitate positi, & adsumpti sunt per summos Pontifices in coadiutores pon

ti

officia dignitatis, in dubio præsumere debemus, pro luce A
dignitatis eorum, omnia integrè, ac summa cum iustitia fa-
cturos. l. i. & ibi expressè no. gl. ff. de off. præfect. prætor. Et
ita intelligi possunt dicta Petri de Anch. in cons. 295. pro
clariori euidencia, &c. quib. conatur ostendere, Cardinales
sub regulis Cancellariæ pœnalibus non debere compre-
hendi. Sed in casu nostro æquior videretur opinio, q̄ Cardi-
nales sub ista reg. comprehendantur: quia hic non agitur
de imponenda pœna personis Cardinalium, sed de nullita-
te actus: quo casu Cardinales in cõstitutione generali cõ-
prehendi solèt, vt dicit Archi. & Gemin. in c. nemo. de elect.
lib. 6. & in c. 1. de schismat. & quia hic agitur de euitanda
fraude, in qua tollèda, Cardinales ceteris debent esse pro-
pensiores. Sed estimo hanc quæstionem superuacua esse
propter Cardinalium priuilegia.

QVAESTIO DECIMATERTIA.

QVAERO, an legitimè impedito, propter pestilentia,
aut bellum, vel aliud simile impedimentum publica-
re obitet ista regula?

SOLVTIO. Quia iste casus pluries decisis fuit, & sunt
plura dicta, & autoritates Doctorum antiquorum in ter-
minis istius quæst. scripta, non curabo materiam congerie
inutilium onerare verborum. Concludendū igitur est, his
casibus regulam non obstare. Et hæc omnia intelliguntur,
non solum in publicatione facienda respectu loci, sed etiã
respectu temporis. Respectu loci, vt si publicatio fieri debe-
ret in loco beneficij, vel in eccle. & ibi vigeret pestis, vel
bellum, vel aliquod aliud simile impedimentum, propter
quod ibi publicatio fieri non possit. Nam tali casu tolera-
tur, quòd publicatio fieri possit in alio loco æquipollenti,
& satisfiet huic regulæ. Ita in specie dicit, & late probat
Ro. consi. 433. incip. quo ad primã. Sequitur Fely. in c. cum
dilect. in 21. col. vers. limitat 7. de rescript. & in aliis plurib.
locis citatis per eum. Et per illud cons. Rom. Rota etiã sem-
per tenuit, q̄ noua prouisio suppleat huiusmodi publica-
tionè, vt dixi superius in alia q. Et in isto casu satisfactum
etiã erit regulæ, si publicatio fiat per affixionè in acie Cãpi
Floræ, vel in valuis Cancellariæ, prout etiam fieri potest se-
de vacante: vt in vna Olomucen. canonicatus & præben. co-
rà domino Guliel. Casiodoro, de mēse Iunio M. D. X X I I.

PPP v

D concludit Rota, vt idem refert decisio. 28. titu. de regulis.

Et est aduertendum, q̄ licet aliàs propter necessitatem quis excusetur, si mandatū non faciat, vt in c. quēritur. §. si. 22. q. 2. tamē fallit in prædictis casib. in quib. resignatarius propter præmissa impedimenta non liberatur absolūtē à publicatione faciendā. Sed si eam non potest facere in loco destinato, tenetur eam facere in alio loco æquipollēti, propter impedimenta præfata. Et ita loquuntur prædicti Doct. & reassumūt latius Moder. Bono. in tract. legali peñtis. fo. 24. c. 12. Et Steph. Maleretus in tract. elect. fo. 80. in 3. col. qui omnes præcisē in hoc puncto limitat istam reg. modo quo dixi. Est bene verum, q̄ si propter aliquod impedimentū contingeret, publicationē fieri non posse, in

E aliquo ex prædictis locis, fortē quia resignatarius detentus fuit in carceribus, seu captus ab hostibus, propter quā causam tēpora publicationi præfixa trāsierūt, tunc resignatarius, vel etiam expectās, qui vigore alterius regulæ, etiam ad publicandū tenetur, excusarētur à publicatione, dūmodo corā iudice, notario, & testibus protestentur per eos nō stetitisse, quominus publicaret, vt tradit Moder. Auinio. videlicet Frā. de S. Nazario, aliàs de Ripa in tract. legali peñtis. in tertia parte, in 6. q. Et ita istæ casus cōtingit tempore Sixti, in vna Nāneten. parochialis de Ylleio, vt refert Ioachinus de Narnia, illius tēporis doctissim⁹, aduocatus.

Sed vrget modò vnū contrariū, quod omnia prædicta turbare videtur. Nā cōclusum est superiūs, publicationem requisitā in ista reg. posse impleri per æquipollens, ex interpretatione Rotæ: & q̄ sede vacante potest etiam fieri in acie Campi Floræ. Nam contra hoc est in consil. eiusdē Rom. in terminis in cōs. 337. incipien. quo ad primū, &c. in secundo dubio. vbi cōcludit, q̄ licet publicatio fieri possit in audientia contradictarum Romanæ curiæ: nihilominus si fiat per interessentes concilio generali in audientia contradictarum eiusdem, non satisfacit regulæ, licet secundum eundem sit casus similis habens eandem rationem, plura fundamenta & rationes, quas ibi cumulat. Sed posset dici, quod dictum Rom. in d. consil. 337. procedat, quando legitima impedimenta non sunt, de quibus idem Rom. loquitur in præallegato consil. 433. cum concord. superiūs alleg. Et ita concordari possunt ista contraria.

QVAESTIO DECIMA QVARTA.

A

QVAERO, nūquid per citationē affixā in valuis eccle. ubi est beneficiū tēpore diuinorū, factā super dicto beneficio renūtiato, in qua narratur renuntiatio facta, dicatur inducta publicatio ad effectum istius reg.

SOLVTIO. Si cōsideramus ea quae saepius dicta fuerūt, videlicet, formam hīc in regula datam posse per æquipollens impleri, cōcludendū erit per huiusmodi citationē, in qua tenor resignationis narratur, publicationē fuisse inductam. Sicut in simili videmus per possessionē per mensem continuatā, vel per nouam prouisionem, etiā publicationem induci, vt superius dictum fuit in precedentibus q.

Sed praedictis non obstan. contrariam opin. puto veriorē: super qua olim in causa Gebenen. parochialis eccles. de aquaria in Rota pendente cōsulerūt excell. viri, vt adnotatum legi, & licet eorum motiua non viderim, nec habeam quid super hoc Rota concluderit: nihilominus ego etiā istam partē iudicio meo magis tutam, defendēdam assumpsi, istis breuissimis rationib. Prima, quia clarum est citationem praedictam ad hūc effectum faciendi fidem de renuntiatione non emanasse, sed solum ad finem citādi & euocandi possessorem ad curiam: ergo non debet aliū diuersum effectum inducere. quia iure cautum est, quod inducta ad vnum finem, nō debent aliū operari. l. qui hominum. §. si. ff. de solu. Cūm limitata causa, limitatū effectum producere debeat, iuxta l. in agris. ff. de acqui. rer. do. cum concord. vt latē per Moder. in l. age cum Geminiano. per illum text. C. de transact. & in c. cūm ordinem. de rescript.

Præterea, quia renuntiatio, quae continetur in dicta citatione, est narrata per ipsam partē, & verbis narratiuis partem non creditur: vulg. c. si papa. de priuileg. lib. 6. cūm per hoc non dicatur constare de renuntiatione, nisi ipsa renuntiatio originaliter producat: arg. l. si quis in aliquo. C. de eden. c. accepimus. & c. porro. de priuileg.

Præterea, quia publicatio debet fieri in loco beneficii, & tamen citatio potest fieri in alio loco, vbi habitat citāndus. Cūm igitur ita sunt diuersa, de vno ad aliud non debet fieri illatio. c. nonne. de praesum. & l. Papinianus. ff. de mino. Et isto modo cōseruatur illa vulgaris regula iuris, q. actus agētium non operantur vltra eorum intentionem, vt di-

Dicitur in c. is qui. & c. humane aures. 2. q. 2. & 4. tradit in simili casu Rota in no. decis. 431. incip. si impetrans. circa si. & Egid. decis. 699. supposito. Et quia si hæc via publicandi caperetur, fierent mille fraudes, & de facili hæc regula eluderetur, quod permitti non debet.

QVAESTIO DECIMA QVINTA.

QVAERO, quæ requiruntur quo ad hoc, vt regula ista habeat locum?

SOLVTIO. Tria copulatiuè requiruntur secundum antiquam & modernam interpretationem Rotæ. Primum est, qd non sit facta publicatio. Secundum, qd non fuerit petita possessio. Tertium, qd resignans post sex menses decesserit in possessione, adeo qd si alterum istorum deficiat, regula non procedit: quia beneficium vacabit per resignationem, & non per obitum, vt hic disponitur, & sic sola possessionis petitio, sola publicatio resignationis, sola mors infra sex menses, vel qd resignans non decederet in possessione impedit fictionem reg. & vacant beneficia per resignationem, & non per obitum. Est bene verum, qd reg. Hadriani voluit, qd cum publicatione concurreret simul & petitio possessionis, & sic non sufficiebat publicare ad impediendum vacationem fictam per obitum, nisi etiam peteretur possessio. & hoc indicant verba illius reg. Hadriani, ibi: Et cum hoc possessio illorum, &c. & ita etiam adnotauit Melchior de Baldaf. aduocatus illius temporis excellens in quibusdam adnotationibus regularum Hadriani. Ita que sit conclusio, qd ad effectum fictionis reg. vt fingatur vacatio per obitum, requirebantur etiam illa tria copulatiuè, qd non fuerit facta publicatio, nec petita possessio, & qd resignans moriatur infra sex menses in possessione: sed non sufficiebat ad impediendam predictam fictionem alterum ipsorum deficere, vt est in modernis & antiquis reg. quia non sola publicatio impediabat in reg. Hadriani, nisi etiam concurreret petitio possessionis, & in hoc fuit immutata ista regu. Fuit etiam immutata circa cursum sex mensium, vt patet in ea.

QVAESTIO DECIMASEXTA.

QVAERO, quid si resignatarius, qui non publicauit, & per consequens perdidit ius vigore resignationis, velit capere beneficium resignatum per istam fictam vacationem obitus inductam per istam reg. per clausulas generales

nerales, videlicet, Vel aliàs quouis modo vacet, &c. solitas **A**
adponi in supplicationibus, an possit, an verò sicut annul-
latur resignatio, ita & qualibet vacatio ex ea resultans?

SOLVTIO. Glossator in regula de infir. resign. viderur
mouere hæc q. licet inuolutè resoluat, & ibi ego latè eã q.
34. examinavi, & latius in reg. de verisimili noticia obitus,
questione tertia, & ideo hic minus erit dicendū. Conclu-
do igitur, q. resignatarius vigore dictæ claus. beneficium
per vacationē obitus post datam resignationis cōtingen-
tem capere non potest. Quod ita probatur: quia illa clau-
sula quouis modo, secundum communes conclusiones &
stylum curiæ, capit tantum vacationē tempore datæ pro-
uisionis contingētē, & sic beneficiū, quod iam vacat de
presenti, non autem eam vacationem capit, quæ extrinse-
cus & in futurum contingere potest: quod ex eo suadetur, **B**
quia claus. Quouis modo, non extendit se ad vacationem
alterius personæ, quàm expressæ: vt tenent omnes in c. su-
sciptum. de rescrip. lib. 6. & notat Rota in decis. 483. incip.
no. quòd clausula, &c. & decis. 743. in antiquis. & decis. 28.
in no. Ergo eadem ratione, neque capiet alio tempore va-
cationem contingentem: quia valet argumentum de per-
sona ad tempus, & e contra. l. qui plures. in prin. ff. de vulg.
& pup. l. videamus. §. penult. ff. de in lit. iu. & ita retulit mi-
hi Gaspar de Hiezio procurator antiquus, tempore suo iu-
dicatum fuisse, vt ipse adnotauerat. de quo tamen aliquid
dicam infra q. 18. Limitantur tamen ista, nisi in prouisione
verba designantia futurū, adponantur, aliam personā, vel
futurum tēpus comprehendētia: quia tali casu prouisio ca-
piet illam vacationē. Ita tenet decis. 613. incip. si papa. in an-
tiquis. quæ ita debet intelligi. Secundò limitatur d. conclu-
sio, nisi in gratia Si neutri, illa claus. Quouis modo, adpo-
natur: quia tunc refertur etiam ad vacationem posteriorem,
vt aliàs tenuit Rota, & adnotauit Dom. Berégarius Sagan-
ta antiquus, & procurator practicus. Ratio est, quia gratia,
Si neutri, ex sui natura respicit futura, & tunc perficitur, vt
patet ex eius verbis, videlicet, Si per euentum litis consti-
terit neutri litigantium, &c. & sic in ea non attenditur tem-
pus datæ, prout in aliis, sed tempus quo beneficium con-
ferri potest. & no. Gemi. in cōf. septuagesimo nono. Quod
qualiter procedat, dictum est in regula de annali.

QVAERO, an ante publicationem dicatur resignatario adeo ius quaesitum, quod si infra tempus ad publicandum fieret alteri prouisio cum clausula. Nisi sit alterius requisitum, & postea non publicaret, diceretur gratia, siue prouisio nulla?

SOLVTIO. Quastio ista est difficilis, & propter varia motiua hincinde vigetia, videtur quasi brocardica, & ideo requireret longam librorum reuolutionem. Tamen quia in iudicando non requirimus longu verboru apparatus, sed effectu & medullam veritatis, & mihi etiam a negotiis publicis & necessariis meis actionibus, adeo breue tempus superest, q̄ etiam ista praestare non possem, perstringam igitur succincte, & in summa omnia quae super ista q̄ dici poterunt, concludendo breuiter eius decisionem. Pro parte igitur affirmatiua, videlicet, q̄ prouisio facta infra tempus publicationis, publicatione non facta valeat, facit primo, quia ius quod est in pendenti, quale videtur esse illud, quod resignatario competit pendente tempore ad publicandum, non impedit prouisionem medio tempore alteri factam, vt tradit notabiliter Rom. in consi. 256. per text. in c. si pro te. de rescript. lib. 6. & in cle. 1. de concess. praeb. lib. 6. Faciunt ea, quae scribit Soci. in consi. 43. in 2. col. versu. 2. & in 3. col. versu. 3. etiam. & consi. 117. per totum in 3. vol.

Secundo, pro ista opi. facit, quia videmus, q̄ habens gratiam ad primum beneficium vacaturu, datis executoribus eum claus. Si idoneus repertus fuerit, non potest conquiri, si ordinarius etiam post factam ei per executores inhibitionem, ne alteri conferat, antequam executor cognoscat, vel cognitione perficiat de habitatibus prouisi, conferat Titio, non obsta. dicta gratia, collatio valet, & tenet licet effectum non sortiatur, nisi ex post. Ita late concludit per plura iura Oldr. in consi. 173. incip. thema tale est, &c. Ad idem pro ista opi. facit, quod tradunt Salic. Rom. & Alex. in l. si. per illum text. C. qui admit. vbi quaerunt, quid si plures diuersis temporibus impetrauerunt canonicatu vacaturum in certa ecclesia, que infra mensem duxerint acceptandū. Deinde secūdu impetrās acceptauerit infra tempus datum primo, & sic nimium preproperē & festināter concludit praedicti Doct. q̄ attenta veritate, si primus exclusus

elusus fuit, vel tempore, vel repudiatione, aut aliter, q̄ va- **A**
 let acceptatio, & licet nimium festinanter & tēpore incon-
 gruo. Et hoc dictum adprobat & sequitur Ias. in cons. 104.
 incip. circa quatuor. col. pen. lib. 1. Sic in proposito nostro
 est dicendum, q̄ collatio facta alteri infra tempus datum
 ad publicandū, publicatione nō facta valeat. Pro qua opi.
 faciunt ea, quæ in not. casu adducit Ang. in consi. 36. incip.
 pro decisione quæsitum. col. pen. vbi probat, q̄ penden-
 te aditionis tempore tempus ad insinuandum non currit:
 quia donec subest potestas actum faciendi, non potest di-
 ci, quod actus intermedius sit nullus, nisi subsequatur im-
 plementū facti, vt ibi per eum. Et pro ista parte faciunt ea,
 quæ scribit Pet. de Anch. in consi. 158. incip. ex narratis. in
 penul. & si col. vbi quærit, nunquid impetratio facta infra **B**
 tempus, quo quis declaratur excōmunicatus, nisi satisfacere
 rit, valeat? & cōcludit quod sic, per plura iura, quæ ibi alle-
 gat. Ad idē facit, quia illud ius resignatarij ante publicatio-
 nem dicitur pendens: vt dicit expressē Pauinus excellens
 practicus, & quondam auditor Rotæ adprimē eruditus in
 trac. de ofi. & potestate. c. in 2. præludio. vers. 9. & sentit
 Old. in consi. 285. in pen. col. Sed ea, quæ fiunt, & conce-
 duntur pendente iure resolubili, valēt & tenēt: vt per plura
 exempla probat Decius in cons. 247. in causa, &c. col. pe-
 nul. & ante ipsum, in notabili casu probat Gemin. in cons.
 79. in secundo dubio. Sic eodē modo in casu nostro dicen-
 dum videtur, quod prouisio pendente tempore ad publi-
 candum valeat. Quibus accedunt ea, quæ congerit Soci. **C**
 in consi. 41. in prima col. lib. 4. Et quæ Alexan. consi. 25. in
 1. col. vers. Præterea posito etiam, &c. lib. 3. cum multis a-
 liis, quæ breuitatis causa omittuntur. Non obstat, quod
 clausula proposita in prouisione, Dummodo non sit alte-
 ri ius quæsitum. quia responderet Roman. in dicto consil.
 quod intelligitur de iure perpetuo duraturo, non autē de
 pendenti resolubili, vt ibi per eum: qui ad hoc allegat plu-
 ra iura, quæ per te videas, & aliter responderet Socin. in d.
 consi. 41. lib. 3. col. fina. vt ibi per eum, & dixi in regula de
 non tollendo iure quæsito. q. 3.

Quibus non obstant. contraria opi. est verior & iustior,
 quā Rotā in plurib. & diuersis causis adprobasse legimus,
 cuius decisio, ac principali motiuo siue ratione fundatur.

D Nam clarum est, q̄ ius in re plenū, et si posset resolui, non tamen est alteri conferibile ante resolutionē, vt est text. in c. commissa. in prin. de elect. lib. 6. & in c. si tibi absent. de præb. eo. li. cum infinitis motiuis & concord. quæ satis curiose pro ista parte cumulat Egid. decis. 752. in parte negatiua dubij ibidem propositi, & disputati per eum. Accedunt ad hoc dicta per Alex. in l. si decesserit. col. si. ff. qui sa. cog. Et ita per istam rationem, & alia plura motiua, istam opin. tenuit Rota in vna Palæt. beneficij coram. D. Paulo Capi. succo de anno. M. D. XXI. vt latè refert D. Guliel. in titu. de regul. decis. 24. Et idem in alio casu Rota tenuit in vna Pacen. parochiali, de Bodoual. de anno. M. D. XX. coram eodem D. Paulo, vt refert idem D. Guliel. in tit. de conce.

E præb. decis. 5. per rationes & argumenta, de quibus ibi per eum. Ad quæ accedunt, quæ dicunt Domini in decis. 834. in antiquis, & Bisignetus eo. tit. in decis. 23. vbi volunt, provisionem ordinarij infra mensem ad acceptandū concessum expectantibus factam non valere, etiam illis postea acceptantibus. Et idem per illas decisiones, & dicta Fely. in d. c. cum ex officij. in provisione legati tenuit Rota tempore meo: & de tēpore suo iudicasse Rotam refert D. Pet. And. Gammarus in tract. legati lib. 3. q. 3. Et hoc die 19. Decemb. M. D. XXXI. idem in simili casu cōclusit Rota in vna Vincētina archiepiscopatibus coram D. Io. Paulo: quæ voluit, q̄ collatio papæ facta infra sex menses deuolutionis ad superiorem propter negligentiam patronorum non præsentantium, sit nulla, etiā si cardinalis, ad quæ fuerat deuoluta infra sex menses collatio, non confert, & hoc per rationes superius allegatas: non obstante decis. 21. de conce. præb. 422. & 450. in antiq. & tradita per Soci. cōsi. 260. Non obstant, quæ in contrarium adducta fuerunt: quia ad illa responderi potest ex his, quæ latè præfati Doct. scribunt: præsertim Soci. in d. consi. 117. & D. Guliel. in d. decis. quæ breuitatis causa non refero, cum ibi videri possint.

QVAESTIO DECIMA OCTAUA.

QVAERRO, quid si factæ sint duæ resignationes eidē, & prima annullatur ex defectu publicationis, an possit adiuuari ex secunda, quam publicauit?

SOLVTIO. Ioan. Franciscus Pauinus quondā auditor Rotæ practicus, & doctrinæ singularis in trac. de potestate capit

cap. sede vacan. in secūdo præludio. vers. 12. innuere vide-
 tur quòd non, ex eo, quia ius per nō publicationē ipso iu-
 re vacat, ergo reuiuiscere nō potest, quia semel extinctum
 non reuiuiscit. l. qui res. §. arcā. ff. de solu. tradit Soc. in cōf.
 260. col. 4. lib. 2. Est bene verum, q̄ idem in vers. nono per
 lapsum, &c. dicit, quòd licet non faciens diligētiā requi-
 sitas à regula cadat à iure, illud tamen ius est pendens. Et
 secundum hoc ego putarem, quòd secunda resignatio cap-
 peret illud, saltē per clausulas generales, nisi iam prius pa-
 pa prouidisset alteri: quia tali casu nō esset locus, nec pri-
 mæ, nec secūdæ resignatiōni: nō primæ propter nō obser-
 uatā regulam: nō secūdæ, quia ius semel renuntiatum nō
 potest iterum cedi: quia per primā resignatiōnem validam
 abdicatur titulus & possessio naturalis, & ciuili à resignā-
 te, vt in decis. 1. de rer. permut. in no. & not. Innoc. in c. su-
 per hoc. de renunt. & est notissimum. Itaque nihil manet
 apud ipsum resignantem: qui nihil igitur habet, nihil dare
 potest: cap. quòd autem. de iure patr. & l. si vniuersæ. quem
 tex. Bart. verbis vulgaribus summar. C. de legat. si nihil dat
 secunda resignatio, nullius est momenti.

Et ex prædictis decidi potest illa q. quā Io. Aloisius Tu-
 scanus doctor Mediolanē. & quondam aduocatus prima-
 rius & auditor Camera referit accidisse tempore Sixti in
 Rota in eius consi. incip. ad primum, &c. positum in primo
 volu. consi. suorū, videlicet an beneficium primo accepta-
 tum per procuratorē suū, cuius acceptatio fuit nulla pro-
 pter nō publicationē factam secūdum formā regulæ pos-
 sit illud secūdo loco acceptare. Et tunc fuit interloquendo
 dictū, q̄ sic, ex eo, quia multiplicatio titularū non est pro-
 hibita, vt not. Doc. in c. post electionē. de cōcef. præb. cum
 cōcor. vt per Fely. in c. in nostra. ver. titulus. de rescript. fa-
 cit. l. 3. §. ex pluribus. ff. de acqui. poss. & in regula nullus. de
 reg. iur. lib. 6. & in l. quotiēs. §. 1. ff. eod. & not. per gl. in iun-
 ctōs. in c. cū personē. de priuileg. lib. 6. sic videmus, q̄ con-
 ceditur excōmunicatiōnū multiplicatio. cap. ita quorūdā.
 de Iudæis, cū concor. vt ibi in gl. sic etiā interposita appel-
 latione potest iterū, atque iterū appellati, vt in clem. si an-
 te. de dol. & cōtu. Nec reperitur prohibitū, q̄ quis pluries
 idē beneficiū acceptare possit, pro cōseruādo iure suo, vt
 tradit Cald. in consi. 7. titulo de electio. Nō obstat si dica-

lll

Dur, q̄ ex quo per primā ius questū est, iuxta c. si. de cōces. præb. lib. 6. secunda acceptatio nihil potest operari, & erit frustratoria, iuxta ea, quæ arguendo dicit Rota decif. 858. in antiquis incipien. Dominus papa. in 1. col. quia respondetur, q̄ licet secunda acceptatio operari non possit quo ad concursum, videlicet, prima acceptatione existente valida, quia quod debetur ex prima, verum est ex secunda nō deberi, iuxta d. §. ex pluribus. & cle. 1. §. si que not. de privilegi. tamen nō dato concursu secundo acceptatio potest operari effectum suum summoa prima acceptatione per regulam de non publicandis acceptationibus, huic regulæ similem. Et ideo illa remota remanet secunda, & operatur effectum suum, vt not. in cle. 1. de censu. & in §. affinitatis. **E**ntit. de nup. sic videmus, quod secunda excommunicatio quādiu concurrat cum prima, nō operatur effectum suum: tamen si prima submoueretur, tunc secunda operatur. 3. q. 4. Engeltrudam, cum cōcor. vtpatet etiam in exemplo posito per Ioan. Andr. in c. cum in cunctis. ad si. de elect. & in cle. si. de magist. De ligato vna forti catena. Nam vinculum alterius catenæ nihil operatur, donec illa remanet: tamen ea submota, tunc secunda catena operatur: sic etiam concurrente lumine lucernæ cum lumine solis, lucerna nihil operatur. c. si omnia. 6. q. 1. tamen, remoto sole, lucerna tūc operatur, quæ exempla posita per Ioan. And. locis superius allegatis, reasumit prædicta decisio Rotæ ferè in simili casu. Ita igitur in proposito nostro est dicendum. Nam ex quo **P**rima acceptatio est sublata per exceptionem regulæ, remanet secunda, iuxta prædictas rationes.

Nec obstat, q̄ per primam beneficium est effectum plenum, & consequenter secunda acceptatio nō valet iuxta not. in clem. 1. de cōces. præben. & sic revalidari nō posset per extinctionē primæ, per c. non firmatur. de reg. jur. lib. 6. & ca. si eo tēpore. de rescrip. eo. lib. cū vulg. quia respondetur, quod ius nō erat plenum, sed erat imperfectū, & stabat in pendēti vsque ad tempus publicationis faciendæ, iuxta formam regulæ: quo elapso, si non est facta publicatio, illud ius annihilatur, & ideo tale beneficiū dici nō potest plenum: quia si plenum esset diligentius regulæ non indigeret: quia plenitudo additionem non admittit, vt dicit text. in d. c. si omnia. Remansit igitur adhuc vacans, & ideo iteratio acceptari

ceptari potuit. c. cum nostris. de concess. præb.

A

Nec etiam obstat, q̄ nō reprobata prima acceptatione, secunda nō debuit fieri, iuxta c. post electionem. de cōcess. præbend. quia illud procedit vbi secūda prouisio fuisset facta alteri, quā illi cui fuit facta prima, vt patet in d. text. ibi. Archidiaconatus nō vacans, non potest, nec debuit in alium transferri, & c. sic & in c. inter dilectos. de excess. præla. & in c. licet episcopus. de præbend. lib. 6. sed in casu nostro vtraque acceptatio refertur ad eūdem, igitur, & c. Nec obstat c. si tibi absentis. de præbend. in 6. quia licet ius illud non esset perfectum, tamen agebatur de collatione alteri facienda, non autem eidem, vt ibi patet. Et probatur hæc solutio in cap. si quis duas. de electio. lib. 6. vbi electio per quē ius imperfectum quæritur multiplicari potest in eundem, & in electione electi erit, quo vti velit, vt ibi patet.

Nec obstat si tūc replicetur: ergo cum prima fuerit vsus non audietur ad secundā, per illum text. quia respondetur, q̄ ille text. non procedit quādo sumus in titulo acquisito, vt ibi not. per Doct. & plenē per Calde. & Domin. in consi. 8. titu. de elect per plures bonas & notabiles rationes ibi per eos positas, quas breuitatis causa non refero. Neque potest etiam dici, q̄ inducat prima acceptatio gratiæ consumptionem: quia requireretur ad hunc finē, quōd sortita fuisset effectum. c. si clericus. de præb. lib. 6. c. ad audientia. cl. 2. de rescript. aliās autem si aliquo casu inualida existit, potest fieri secundo loco actus, per quem acceptatio inducatur, vt colligitur ex decisio. in nouis. 431. incipient. si impetrans. in 2. dubio, & sequen. & alleg. Lapi. 95.

Tamen licet prædicta sint multum colorata, & mihi applaudant: nihilominus quo ad effectum istius regulæ contrarium tenuit Rota, hac ratione, quia tēpora ad publicandum hic designata currūt a tēpore prime prouisionis, non secundæ, & ideo si prima ex defectu publicationis annullatur, secunda resignatio non sustinebitur: ita in simili conclusit Rota super regula de acceptationibus, vt latē refert domi. Guliel. in decis. 9. tit. de cōcess. præbend. per alias rationes, de quibus per eum, ex quibus facillē cōflari potest responsio ad arg. superius facta an verō beneficiū resignatum possit deinde capi per clausulas generales positas in supplicatione resignationis; dixi superius. q. 16.

lll ij

D. QVAESTIO DECIMANONA.

QVAERO, ex eo, quia hic dicitur, quod si renuntians moriatur in possessione, non facta publicatione, quod beneficium non per resignationem, sed per obitum censeatur vacare: quid si renuntians moriatur civiliter, & non naturaliter, nunquid sit locus regulae?

SOLVITIO. Dicendum est quod non, quia verba simpliciter prolata, naturaliter, non autem civiliter capi debent. l. fin. C. de his qui veni. a. imp. l. qui habet. ff. de tutel. & sic expressio mortis in ista regula intelligitur de naturali, non autem civili, praesertim, quia regula ista est odiosa, & contra ius commune. Et ita fuit in Rota iudicatum pro Reverendissimo Cardinali Sanctae Crucis, ut adnotavit Melchior de Baldassinis sui temporis advocatus insignis, dicens se in vna Valentin. coram d. Simonetta obtinuisse, de quibus meminit etiam Iacobus de Nigris doctor curiosus in quadam sua apostilla ad istam regulam. De quo tamen dixi supra in regula de impetrantibus benefic. per obitum fami. Card. q. 5. & 7.

QVAESTIO VIGESIMA.

QVAERO, an regula ista pcedat in resignatione iuris?

SOLVITIO. Istam questionem examinaui superius in regula de in fir. resig. quaest. 18. vbi proprie cadit, & ideo hic pauca dicam, non solum ea ratione, quia ibi hoc dubium plenius discutitur, sed quia in casu istius regulae haec dubitatio videtur impertinens, ex eo, quia in resignatione iuris ratio istius regulae cessat, que loquitur de beneficio possessio per resignate, in cuius publicatione regula tria copulatiue requirit, que in resignatione iuris nullo pacto verificari possunt.

Sed istis ob stare videtur, quod scribit Andr. Sicul. in consil. 41. in 16. & 17. colum. lib. 1. vbi concludit, quod sicut in donatione reali excedens summam 300. duc. requiritur insinuatio, quae se habet ad instar publicationis, ita quoque in donatione iuris questus insinuatio requiritur, ut late ibi per eum. Ad idem facit, quia videmus dispositionem clem. fin. de procur. quae loquitur in morte naturali procedere in morte civili, videlicet in resignatione, ut tenet Rota in decisio. 176. in no. sequitur Ludo. Roma. in consil. 374. incip. praesens est quaest. Et tamen talis resignatio procedit, non solum quando

quādo fuit facta de beneficio, sed etiam si de iure quæsitum tantum facta fuerit: vt conclusit Rota in vna Oxomen. Archidiaconatus corā me, die 14. Decembris. M. D. XXXVII. pro Roderico Lopez, cōtra Alphonsum Henriques. Ita videtur hic dicendum, quōd dispositio istius regulæ, quæ de renuntiatione beneficij loquitur, procedit in resignatione iuris. Sed tenendo opinionem, quā dixi, ad prædicta patet solutio: quia in donatione iuris quæsitum, de qua Andr. Sicul. loquitur, militat eadem ratio, quæ in donatione reali, propter fraudem creditorum. Nam ita præiudicatur creditoribus per clandestinas donationes iurium, seu actionū, sicut per donationes rerum, quia qui actionē habet vtrique rem habere videtur, vt dicit tex. in l. qui actionem. ff. de regul. iur. quæ omnia cessant in casu nostro, & ideo non requiritur publicatio. Et eodem modo respondetur ad decisionem factam circa d. clemen. fin. quōd idem effectus resultat ibi per renuntiationem iuris, sicut per resignationem beneficij. Nam sicut per resignationem beneficij censetur reuocatus procurator etiam quō ad incepta, ita & per resignationem iuris quia militat eadem ratio, quæ omnia in casu nostro cessant, propter rationes assignatas superius in tertia quæst. B

QVÆSTIO VIGESIMA PRIMA.

QVAERO, quare ad publicandum resignationem in curia datur maius tempus, videlicet, & sex menses; & extra curiam datur mensis?

SOLVITIO. Aliquis fortè diceret arbitrium esse, prout dicitur in gl. in ver. Ratus. in l. i. ff. de postul. sed verum non est, quia sex menses in resignationibus factis in curia dantur ad effectū, vt resignatarius cōpetentem terminū habeat eundi ad locum beneficij, vbi publicatio fieri debet: fortè enim beneficiū est in Anglia, vel Alemania, vel in aliis locis multū ab vrbe distantibus, quæ ratio nō militat, quādo resignatio fit in partib⁹, & sic extra curiā, quæ ex quo debet fieri, in loco minus tēpus requiritur, & ideo vnus mēsis assignatur. Et sic cū laude Dei sit expedita ista regula de publicandis, circa quā longè plura excogitare poterit curiosus, quæ mihi iā vehemēter occupato nō occurrūt. Nā hic trahi posset tota materia regulæ de publicandis acceptationibus in gratiis expectatiuis, quæ cōsimilē, & quōdāmodo

Daffinem materiam continet. Sed quia super illa regula plures decisiones scripsit d. Guliel. ac etiam, quia propter novas provisiones, quae quotidie ab acceptantibus facilliter procurantur, propter quas tollitur diligentia publicandi, & per consequens provisio illius regula, ideo super ea nihil dicam, praesertim, quia illa regula non ponitur inter iudiciales. Non tamen omitam pro complemento istius regulae, ac etiam ne illa, quae sunt nota digna, penitus ignorentur, quod circa illam regulam de publicandis acceptationibus temporibus dom. Jacobi Simonetta in Rota vnu notabile dubium decisum fuit, de quo d. Guliel. non facit mentionem. Sed ipse idem Iacobus de illo meminit in tract. suo reservationis. fol. 72. Dubium igitur fuit, nunquid illi

Regulae de publicandis acceptationibus, quae expresse de expectatiuis loquitur, subiiciantur reservationes, quae habent beneficium acceptandi. Plura hincinde disputationis gratia dicebantur, tandem Rota in istam sententiam inclinauit, quod sic, ex eo, quia tales reservationes appellari possunt expectatiuae pinguiiores. Et quia ratio publicationis ne expectatiuis acceptans si non publicet, plura beneficia involuat, militat in tali reservatione. Ita concluserunt Domini, vt latius ibi per eum. Et per ista etiam tempore meo fuit in Rota conclusum, in vno Hispanen. canonicatus & praebend. coram d. Paul. Capisucco, die 25. Octobris M. D. XXXIX. Quod quaedam gratia per Leonem 10. concessa, cuidam Petro Xarez ad canonicatum & praeben. &

Fad quaecumque beneficia etiam reservata, etiam seruitoria, & cum clausula suspensiva omnium gratiarum expectatiuarum, & clausulam anteferri, &c. diceretur expectatiua pinguis, licet in ea daretur potestas acceptandi beneficia seruitoria & reservata, & clausula suspensiva aliarum expectatiuarum, quae non solent secundum regulas concedi expectantibus, vt patet in regulis expectatiuarum Leonis, Clementis & Pauli. Verum, quia in dicta gratia dabatur facultas acceptandi, iam creatio in canonicum, & clausula anteferri, quae sunt particularia expectantium, fuit conclusum dictam gratiam esse expectatiuam pinguem, & illam subiici regulis de expectatiuis loquentibus, quod est norandum ad regulam praelationum, & alias regulas de expectatiuis loquentes. Postremo quid importent illa verba in regula ista

posita, videlicet, & inde sequuta quæcunq; & c. dixi in re-
 gula de annali q. 73. Iuxta prædicta posset hic etiam dubi-
 tari de vna quæst. quæ ponenda erat suprâ q. 9 super qua
 alias consuluit Ioachinus de Narnia, in causa Colonien.
 præb. S. Seuerini, videlicet, nūquid publicatio facta in do-
 mo, siue loco capitulari, quæ est infra obitum ecclesiæ, va-
 leret: & consuluit quòd sic, quia licet regula requirat locū
 beneficij, illud sit ad effectum, vt magis innotescat, & in ta-
 li publicatione finis seruetur illo modo: quia illud quod fit
 infra obitum, dicitur in loco fieri. cap. de fabrica. de cōsec.
 dist. 1. l. 2. de verbo. signifi. & cap. si ciuitas. de senten. excō-
 munic. lib. 6. cū vulg. & quia videmus, quòd aliquando pu-
 blicatio toleratur, si facta fuerit coram honestis personis
 & testibus. glo. in verbo, beneficium. in clemen. causam. de
 electionib. sicut videmus in appellatione fieri, vt dicit glo.
 in l. cum quidam. ff. de appella. tãto fortius in calu nostro,
 quando fit coram canonicis in loco capitulari.

REGVLA, QVOD COMMISSIONI
 POST CONCLVSIONEM NON
 STETVR, NISI DE-
 ROGETVR CON-
 CESSIONI.

HÆC statuit & ordinauit, quòd in commissionibus,
 seu mandatis etiam cōsistorialibus per eum, seu de eius
 mandato, vel autoritate in causis, in quibus conclusum
 existat, in posterum concedendū, etiam si in eis de con-
 clusione huiusmodi, implicite, vel explicitè mentio fa-
 cta fuerit, nihil censeatur esse concessum, nisi per concessionem commis-
 sionis huiusmodi, conclusioni derogetur expreso.

ISTA regula quæ de conclusione loquitur, finem & cō-
 clusionem apponit regulis iudicialibus, & præsentī tra-
 ctatū. Nam ista regula etiam vltima est iudicialiū, vt hic
 etiam Glossator aduertit, & ita in libro regularum Rotæ
 vltima ponitur. Circa quam omnino, nisi remissiue scribā,
 ex eo, quia hodie propter facilem conclusionis derogatio-
 nem, quæ per processum ad vltiora, & repositionē Do-
 minorum auditorū fit, parū practiceatur, & ob eā fortè cau-
 sam de ea domi. Guliel. Casiodorus nihil in decisione